…уxы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 255 (6175)
ДЕКАБРИИН 28
ПЯТНИЦА
1951 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

…ХИН ПАРТОРГАНИЗАЦИНУУДАЙ ТООСООТО-ҺУНГУУЛИИН СУГЛААНУУД

…олохон партийна эхин организа…уудта тоосоото-һунгуулиин суг…нууд боложо эхилбэ. Партийна …суглаануудхадаа республикым… бүхы аймагуудта, городуудта …2 оной январь, февраль, март …ануудта үнгэргэгдэжэ дүүрэхэ

…оосоото-һунгуулиин суглаанууд …бол парторганизацинуудай тоо…то үе соохи ажал-ябуулгын дүн…ые согсолжо, шүүмжэлэл ба …ыгөө шүүмжэлэл үргэнөөр дэл…үүлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ …торганизациин хүдэлмэридэхи …агдалнуудые элирүүлэн, партий… …хүдэлмэрине саашадань һайжа…лха хэмжээнүүдые хараалха …алготой.

…ВКП(б)-гэй Центральна Комите… заабаринуудые бэелүүлэн, пар… обкомой хүтэлбэри доро манай …тийна эхин организацинууд пар…но-эмхидхэлэй болон политичес… хүдэлмэрине нилээд һайжаруул… колхозойнгоо, предприятиингаа, … зургаанайнгаа ажабайдалай …ала асуудалнуудые зүбшэн хэл…г болоо.

…эбэшье, большевигүүд хадаа …лаһан амжалтануудаараа сэдь…э ханаагаад, һанаа амархан …ха байдаггүй. Хүдэлмэриингөө …агдалнуудые саг үргэлжэ эли…лжэ байха ёһотой гэжэ өөрын… кадрнуудые, бүхы коммунист…ые парти һургадаг.

…тоосоото-һунгуулиин партийна …лаанууд партийна эхин органи…нуудай ажабайдалда үгаа ехэ …шанартай. Тэлэ хадаа колхо…зоо, предприятиингаа ба орга…ациингаа урда табигдаһан зо…онуудые амжалтатайгаар бэе…лхэ хэрэгтэ коммунистнуудые …гжуулха ёһотой.

…ВКП(б)-гэй айкомууд болбол …организацинуудай тоосоото-һун…иин суглаануудые бэлэдхэлгэ…дэнине үнгэргэлгэдэ онсо ан…л хандуулха зэргэтэй. Гэбэшье, …иин зарим айкомууд энэ шуха… хэрэгтэ үшөө хайхарамжа бага…аар хандана. Энэ ушарһаа бо…о тоосоото-һунгуулиин суглаа… зарим парторганизацинуудта …дхэл муутайгаар, идейно-поли…скэ талаараа хангалтагүйгөөр …эгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Түнхэ… аймагай Кагановичын нэрэмжэ… колхозой парторганизациин тоо…о-һунгуулиин суглаан декабриин …э болоһон байна. Теэд энэ пар…а суглаан ехэ муугаар бэлэдхэг…н дээрэһээ шүүмжэлэл ба өөры… шүүмжэлэл багатайгаар, идей…олитическэ доодо хэмжээндэ …эгдэһэн байна. Хэтэрхэдээ …тийна организациинь секретарь …о Сороковиков тоосоото элид…эшье бэшээгүй байгаа. Тус суг… үнгэргэлсэхэ гэжэ ерэһэн …(б)-гэй айкомой хүдөө ажахын …ай инструктор нүхэр Тугарин …организацида хэрэгтэй туһа…а үзүүлээгүй, даалгабарита …мэридөө харюусалгагүйгөөр …аһан байна. Мүн энэ аймагай …ан Шулуутай», «Красный па…» колхозуудай партийна эхин …изацинуудай тоосоото-һунгуу… суглаанууд коммунистнуудай …н багатайгаар, шүүмжэлэл ба …гөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэг…йгөөр үнгэргэгдэбэ.

…э баримтанууд юун дээрэһээ …энэб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй Түн… айком хадаа тоосоото-һунгуу… партийна суглаануудые үнгэр…дэ зохихо анхаралаа хандуу…й. Тус суглаануудые түргэхэ… ёһо дүүргэн үнгэргэжэрхихэ… бодоһон ушарһаа партиин ай…хадаа оройдоо 20 хоногой бол…оо бүхы 48 партийна эхин организацинуудайнгаа тоосоото-һунгуулиин суглаануудые үнгэргэхэ гэжэ хараалһан байна. Энэ тон буруу. Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаануудые һайн бэлэдхэлтэйгээр, коммунистнуудые хүмүүжүүлгын бодото һургуули болгон үнгэргэхэ шухала.

Партийно-эмхидхэлэй ба партийно-политическэ хүдэлмэрине саашадань һайжаруулха тухай асуудал тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанай гол анхаралда байха зэргэтэй. Партийно-политическэ хүдэлмэрине ажахын хүдэлмэритэй зохилдуулан ябуулха гэһэн большевистскэ ёһо гуримые эбдэдэг, колхозойнгоо, предприятиингаа ажал-ябуулгые хинан шалгадаггүй, алдуу дутагдалнуудтай эбсэдэг партийна организациин бюро, тэрэнэй секретарь хурсаар шүүмжэлэгдэхэ ёһотой. Мүн предприятиингаа, колхозойнгоо ажахые улам хүгжөөхын, гүрэнэй түсэбүүдые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэдэггүй партийна организациин хүтэлбэрилэгшэд, коммунистнууд шүүмжэлэгдэхэ зэргэтэй.

Нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб дүүргэхын, тэжээлэй бата бэхи база байгуулхын, малайнгаа үбэлжэлгые эрхимээр үнгэргэхын, эмхидхэлэй-ажахын талаарнь колхозоо саашадань бэхижүүлхын түлөө партийна организацимнай үшөө һулаар тэмсэнэ гэжэ Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин һаяшаг болоһон тоосоото-һунгуулиин суглаан дээрэ коммунистнууд ехэ зүб тэмдэглэбэ.

Адуу малаа эрхим пайнаар ондо оруулха, малайнгаа тоо толгойе улам олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень бүри дээшэлүүлхэ, малажалай бүхы хүндэ хүдэлмэринүүдые саашадань механизацилха, үндэр баян ургаса ургуулха гэхэ мэтын тон хүндэтэй ба харюусалгатай зорилгонууд республикымнай колхоз бүхэнэй урда мүнөө табигдана. Эдэ шухала зорилгонуудые шиидхэхэ хэрэгтэ коммунистнуудай ямараар хабаадалсажа байһан тухайда тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд дээрэ үргэнөөр хэлсэгдэхэ ёһотой.

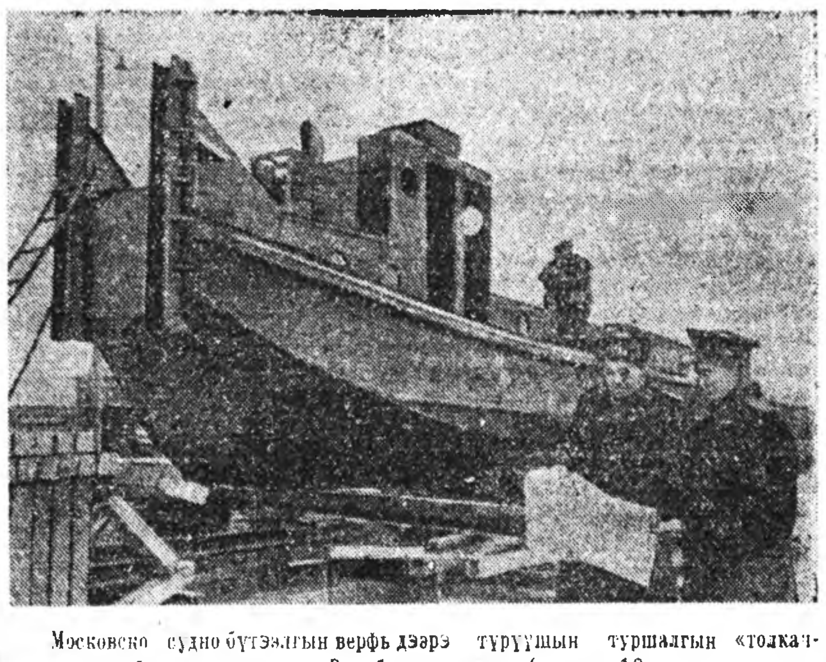
Коммунистнуудай политическэ һуралсалые, марксистско-ленинскэ эрдэмээ тэдэнэрэй ямараар дээшэлүүлжэ байһанине мартажа болохогүй. Энэ хэрэгтэ бии байһан дутагдалнууд тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд дээрэ элирүүлэгдэхэ зэргэтэй.

Партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаанууд хадаа коммунистнуудай эдэбхи үүсхэлые улам дээшэлүүлхэ, партийно-эмхидхэлэй болон политическэ хүдэлмэрине саашадань һайжаруулха зорилготой. Тиимэһээ тоосоото-һунгуулиин суглаануудые бүхы талаһаань һайнаар бэлэдхэхэ, энэ хэрэгтэ бүхы коммунистнуудые хабаадуулха шухала. Партийна суглаанай болохо үдэр, үнгэргэгдэхэ газарынь коммунист бүхэндэ эртээнһээ мэдэгдэһэн байха ёһотой. Парторганизациин секретариин тоосоото элидхэл саг соогоо бэшэгдээд, партийна бюрогой заседани дээрэ харагдаһан байха зэргэтэй.

Тоосоото-һунгуулиин партийна суглаанууд хадаа парторганизацинуудай ажабайдалда ехэ событи мүн.

ВКП(б)-гэй айкомууд болбол партийна эхин организацинуудай тоосоото-һунгуулиин суглаануудай идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ, большевистскэ шүүмжэлэлэй туг доро үнгэргэхэ ябадал хангаха уялгатай.

Түрэл орон доторнай

Московско судно бүтээлгын верфь дээрэ түрүүшын туршалгын «толкач-приставка» баригдажа дүүрэв. Энэ багахан судно (утань 10 метр, үргэнинь 3,5 метр) хадаа тамаржа ябадаг машинна отделени мүн. Баржын һүүлдэ табигдахадаа, энэ шэнэ судно баржые ашаанай теплоходой зэргын хурданаар урагшань түлхин ябуулна. Ашаа буулгаха газартань баржые асараад, «толкач-приставка» болбол ондоо хүдэлмэри хэжэ эхилдэг юм.

Иимэ суднонуудай туһаламжатайгаар, гол мүрэнэйхид ашаа шэрэлгые нилээд түргэдхэхэ аргатай болохо байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ (түрүү зэргэдэ): Сталинска шангай лауреат, механическа цехын начальнигай орлогшо М. А. Горетов (баруун гарһаа), Московско судоверфиин главна инженер В. М. Сазанов гэгшэд баригдажа байгаа «толкач-приставкын» дэргэдэ байна.

ТАСС-эй фотохронико.

Агууехэ барилга дээрэ

АШХАБАД. Главна Туркменскэ каналай трасса дээрэ барилгын хүдэлмэри улам үргэдэжэ байна. Энэ хүдэлмэридэ ехэхэн хэмжээнэй элдэб материалнууд хэрэглэгдэнэ. Республикын предприятинууд гурбан миллионһоо үлүү хэһэг хирпиисэ, хоёр миллион шахуу тонно известь ба гипс агууехэ барилгын трассада эльгээгээ.

1952 оной хүдэлмэринүүдтэ хэрэглэгдэхэ шэнэ түрэлэй түүхэй эдүүдые бэдэрхэ ба ашаглаха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Силикатна хирпиисэ хэхэдэ хэрэглэгдэхэ түүхэй эдэй элбэг ехэ запас Келятын райондо олдоо. Барилгада шухала хэрэгтэй шулуунай запас Красноводско шадар олдоһон байна. Куня-Ургенчын территори мелэй запасаар баян юм.

Жэл соо 50 миллион хэһэг хирпиисэ үйлэдбэрилхэ хүсэтэй хирпиисын хоёрдохи завод Ашхабадта, гипс ба гипсовэ детальнуудые үйлэдбэрилхэ комбинат Красноводскдо баригдажа байна.

Слесарь Григорий Ивашовой үнэтэ үүсхэл

САРАТОВ. «Серп и молот» гэжэ Саратовска заводой механическа 3-дахи цехын слесарь-заһабарилагша Григорий Ивашов үнэтэ үүсхэл гаргаба. Тэрэ хадаа хэлэн орёо оньһото станогуудые өөрынгөө харууһада абаһан байна. Тиигээд ажалайнгаа үдэрые ниитаруулжа, үлүү гараһан саг соогоо тэдэ станогуудые зүбөөр ашаглалгын хойноһоо ажаглан харана, түхеэрэлгэнүүдые түргэнөөр шудалха хэрэгтэнь хүдэлмэришэдтэ туһална.

Тэрээнэй хүдэлмэрилдэг станогуудай ажалай бүтээсэ октябрь ба ноябрь соо 19 процентээр ургаһан байха юм. Түхеэрэлгэнүүдые заһабарилга дээрэ 10 мянга шахуу түхэриг алмагдаа.

Слесарь Ивашовой үүсхэл заһабарилагшадай зүблөөн дээрэ халуунаар дэмжэгдэһэн байна. Заводой гол шухала цехүүд болохо нэгэдэхи ба гурбадахи механическа цехүүдэй бүхы станогууд мүнөө группанууд болгон хубаагданхай. Группа бүхэнние үндэр мэргэжэлтэй слесарь шефтэ абаһан байна.

Г. Ивашовой үүсхэл Саратовай бусад предприятинууд дээгүүр дэмжэгдэжэ эхилээ.

СССР-эй городуудай түүхые ба хүгжэлтые шэнжэлэлгэ

ЛЕНИНГРАД. СССР-эй географическа Обществын президиум болбол СССР-эй городуудай түүхые ба хүгжэлтые шэнжэлхэ комиссиин ажал-ябуулгые зүбшэн хэлсэбэ.

Географуул, историгууд ба бусад мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар болоһон заседанинууд дээрэ Прибалтийска республикануудай столицануудай архитектура ба түсэблэлгэ тухай, Кировск, Выборг, Гатчина, Приозерск городуудай бии болоһон түүхэ ба хүгжэлтэ тухай элидхэлнүүд зүбшэн хэлсэгдээ. Ородой город барилгын национальна заншал тухай тусхай мэдээсэл хэгдэһэн байна.

Ленинградай тоггоһоор 1953 ондо хоёр зуун табин жэлэй ой гүйсэхэ байһантай дашарамдуулан тус городой түүхын асуудалнуудта тусхай анхарал хандуулагдаһан байна.

Эрхимүүдэй портредүүд

ФЕРГАНА. Алты-Арыкска районой Маленковой нэрэмжэтэ колхоздо тус колхозой эрхим хүнүүдэй портредүүдэй галлерэй эмхидхэгдэбэ. Хлопок тарилгын түрүүшүүлэй таби шахуу үнгэтэ фотографинууд колхозой клуб соо табигданхай.

Социалистическэ мүрысөөнэй түрүүшүүл колхоздо таһалгаряагүйгөөр олошорно. Тэдээнэй дүй дүршэл колхозой бүхы гэшүүдэй дунда дэлгэрүүлэгдэнэ. Колхознигуудай шэн зоригтойгоор ажаллаһанай ашаар энэ жэлдэ тус колхоз 540 гектарай га бүриһөө гушан хоёр центнер сырец гүрэндэ тушаажа, хлопок бэлэдхэлэй гүрэнэй түсэбые район соогоо түрүүлэн, болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Памирай шофёрнууд

ОШ. (Киргизскэ ССР). Памирска автомобильна трестын солото шофер Урай Джалилбаев Хорогһоо һаяһан бусажа ерэбэ. Энэ стахановец ашаа шэрэхэ хоёр жэлэй түсэбые энэ рейсээрээ дүүргэжэ, 1200 килограмм бензин арбилба.

Ошто сагай уларилай дулаан, сэлмэг байхада, Памирта шуурган боложо, хүйтэнэй хэмжээ 40 градус хүрэжэ байна. Иимэ условидо 60 автомашинаһаа бүридэһэн колонно Хорог хүрэтэр ошобо. Тус колонные коммунист Джунайдулло Ахмедов хүтэлбэрилөө. Колонно хадаа Памирай малшадта эд бараа абааша һан байна.

Агууехэ барилгануудай захилые дүүргэбэ

…ЛИНО. Донбассай метал…ууд коммунизмын агууехэ ба…нуудай захилнуудай талаар …агэ түсэб болзорһоонь урид …ээ. Гэбэшье, Цимлянска гид…лай барилгашад тэдэнэргэ бэ…р хандажа, барилгын шухала …мэринүүдые түргэнөөр дүүр…тула хэрэглэглэхэ 1600 тонно арматурна булад нэмэжэ үгэхые хүсэһэн байгаа.

Сталинска заводой сортопрокатна цехын коллектив тус захилые областъ доторoo түрүүлэн дүүргээ. Эрхим мастер Самойловой ба ахалагша вальцовщик Пискуновой халаан онсо ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллаа.

Канал доогуур туннель малтагдаба

…ЛИНГРАД. Прораб Влади…оссохинай хүтэлбэрилдэг учас… коллектив халимал уһанай … тоннель канал доогуур мал…е болзорһоонь хоёр недели …дүүргэбэ. Волго-Доной барил…Красноармейскэ ба Чапурниковско районуудай хоорондо хабарай үедэ халимал уһан ехээр суглардаг байна.

Тоннель соогуур урдаһан уһан ойро шадарай колхозуудай полинууд худар абаашагдаха юм.

БМАССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ УКАЗ

Республикын медицинскэ хүдэлмэрилэгшэдые Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай

Арадай элүүрые хамгаалхын тула һайнаар хүдэлмэрилһэнэйнь түлөө Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха:

1. **Ангарская** Анастасия Христофоровнае — Сэлэнгын аймагай Доодо-Бухэнэй фельдшерскэ пунктые даагша
2. **Батоева** Надежда Борисовнае — Бичурын аймагай Бодонгуудай фельдшерско-акушерскэ пунктые даагша
3. **Бадмаева** Гумэнда Бардуевнае —Хоринн аймагай Буламай сестринскэ пунктые даагша
4. **Башинов** Жамсаран Доржиевичые — Аршанска яһанай-туберкулезно санаториин техник-ортопед
5. **Бабинцева** Александра Ивановнае — Ильинскэ хүүгэдэй туберкулёзно санаториин медицинскэ сестра
6. **Бахаровская** Александра Семеновнае — Улан-Удэ городой городской нарайлалгын байшангай акушерка
7. **Ванаева** Александра Антоновнае — Кяхтын аймагай больницын нарайлалгын байшангай отделениин медицинскэ сестра
8. **Гаськова** Мария Пантелеймоновнае — Баргажанай аймагай Телятниковско нарайлалгын байшангай акушерка
9. **Готилова** Ангелина Михайловнае — Байкало-Кударын аймагай Оймурска участково больницын медицинскэ сестра
10. **Гурулев** Василий Иванович— Городок городой санитарно-эпидемиологическа станциин санитарна врачын туһалагша
11. **Данилова** Анна Никифоровнае—Ярууһын аймагай фельдшерскэ пунктые даагша
12. **Давыдова** Августа Радионовнае — Кударын аймагай Ульзытын фельдшерскэ пунктые даагша
13. **Дашинимаева** Ольга Цырендоржиевнае — Сэлэнгын аймагай Юрөөгэй врачебнэ участогай медицинскэ сестра
14. **Дорохова** Анна Егоровнае — Кабанскын аймагай Часовенскэ фельдшерскэ пунктые даагша
15. **Добрынина** Ольга Ивановнае— Ахын аймагай больницын медицинскэ сестра
16. **Дудкова** Анна Кузьминичнае —Улан-Удэ городой тусхай поликлиникын медицинскэ сестра
17. **Жаркова** Лидия Константиновнае — Закаменай аймагай Михайловска амбулаториин медицинскэ сестра
18. **Капустина** Александра Андреевнае—Зэдын аймагай Гэгээтын фельдшерско-акушерскэ пунктые даагша
19. **Калашникова** Наталья Иннокентьевнае — Мухаршэбэрэй аймагай Никольско участково больницын акушерка
20. **Кожевина** Дарья Ивановнае — Курумканай аймагай больницын ахалагша медицинскэ сестра
21. **Лыгденова** Елизавета Лыгденовнае — Ильинскэ хүүгэдэй туберкулезно-санаториин медицинскэ сестра
22. **Литвиненко** Анфия Филипповнае —Мухаршэбэрэй аймагай Октябрьска фельдшерско-акушерскэ пунктын фельдшер-акушерка
23. **Митюшкина** Клавдия Яковлевнае — Улан-Удэ городой республиканска больницын медицинскэ сестра
24. **Мазайтис** Любовь Александровнае — Улан-Удэ городой № 2 хүүгэдэй яслиин медицинскэ сестра
25. **Мошина** Мария Михайловнае — шэлэй механизированнэ заводой больницын ахалагша медицинскэ сестра
26. **Невзгодова** Анастасия Александровнае — Торийн аймагай Оёрой фельдшерскэ пунктые даагша
27. **Орлова** Анастасия Демидовнае — Улан-Удэ городой № 1 хүүгэлэй яслиин медицинскэ сестра
28. **Пыршина** Ольга Васильевнае —Занграйн аймагай Ново-Брянска фельдшерско-акушерскэ пунктые даагша
29. **Политов** Семен Никитичые— Иволгын аймагай спиртын заводой фельдшерскэ пунктые даагша
30. **Падерина** Александра Степановнае — Аршанска яһанай-туберкулезно санаториин медицинскэ сестра
31. **Полухина** Анастасия Антоновнае — Иволгын аймагай врачебнэ амбулаториин акушерка
32. **Рыкова** Анна Федоровнае — Хойто-Байкалай аймагай Нижне-Ангарска больницын акушерка
33. **Сороковикова** Александра Афанасьевнае — Түнхэнэй аймагай Хойморой врачебнэ амбулаториин фельдшер
34. **Сороковикова** Евгения Петровнае — Аршанска яһанай-туберкулезно санаториин медицинскэ сестра
35. **Степанова** Августа Исааковнае — республиканска хүүгэдэй больницын фельдшер
36. **Сверкунова** Федосья Афанасьевнае — республиканска диспансерэй медицинскэ сестра
37. **Саликова** Антонина Петровнае — шуһа һэлгүүлгын республиканска станциин лаборантка
38. **Сахарнина** Евгения Глебовнае —мяханай комбинадай поликлиникын медицинскэ сестра
39. **Толстых** Иван Матвеевичые— Бичурын аймагай Харлунска фельдшерско-акушерскэ пунктые даагша
40. **Тыхеева** Вера Евграфовнае— Хэжэнгын аймагай пунктын фельдшер
41. **Упхонова** Ирина Бадмаевнае —Дээдэ-Березовско туберкулезно-санаториин медицинскэ сестра
42. **Ханташкеева** Мария Николаевнае — республиканска диспансерэй медицинскэ сестра
43. **Цыренов** Буда Очировичые— Баргажанай аймагай больницын фельдшер-рентгенотехник
44. **Черных** Мария Михайловнае— республиканска инфекционно больницын медицинскэ сестра
45. **Черепанова** Мария Константиновнае — Галуута-Нуурай шахтануудай больницын нарайлалгын отделениин акушерка.
46. **Шангина** Тамара Владимировнае —Тарбагатайн аймагай Десятниковска фельдшерско-акушерскэ пунктые даагша
47. **Тарасенко** Нина Григорьевнае — Прибайкальска аймагай больницын фельдшер
48. **Якушева** Агафья Тимофеевнае — үхибүүдэй байшангай медицинскэ сестра
49. **Яковлева** Евдокия Александровнае — республиканска больницын психиатрическа отделениин медицинскэ сестра.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ЧУВЬЮРОВ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город, Соведүүдэй Байшан,
1951 оной декабриин 26.

Загаһа ехээр бэлдэнэ

Ярууһын аймпотребсоюзай нүхэр Мамонтовай хүтэлбэрилдэг загаһа барилгын бригада амжалта ехэтэйгээр ажаллана. Тус бригада загаһа бариха дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые 275 процент дүүргэжэ, 26 мянган түхэригэй олзо түсэбһөө гадуур оруулаа.

Түйлаһан амжалтаараа һанаагаа зааханшье амарангүй, бригадын гэшүүд мүнөө мүльһэн дороһоо загаһа барилгые урда мэтэ амжалтатайгаар ябуулжа байна. Жэлэй эсэс хүрэтэр 1000 пүүд загаһа түсэбһөө гадуур бариха уялга тэлэнэр абанхай.

Д. Данилов.

Малай харууhалгын муугаар эмхидхэгдэhэн дээрэhээ

Бичурын аймагай гансахан Бага-Куналейн МТС-эй харьяата колхозуудые абаад үзэбэл, малай харууhалгын муугаар эмхидхэгдэhэн, дулаан байраар хангагдаагүй, тэрэшэлэн тэжээлээ буйлуулангүй эдюулдэг байhан дээрэhээ үнгэрэгшэ хоёр hарын турша соо 137 толгой малынь үхэhэн, бүхы малайнь гурбанай нэгэ хуби тураhан байха юм. Эндэхи «Заря коммунизма», Маленковой нэрэмжэтэ колхозууд малаа бүдүүн тэжээлээр 98—99 процент хангаад. Бүдүүн тэжээлээр малаа муу бэшээр хангажа шадаhан болобошье, эдэ колхозууд тэрээнээ буйлуулжа эдюулдэггүй, буруугаар гаргашалдаг байна. Мүнөө тэжээлэйнгээ 15—17 процентые малдаа эдюулээд байха ёhотой аад, харин оройдоо 2 процентыень хэрэглэhэн байха юм. Иигэжэ ниитынгээ малые хооhоор орхёод, тэжээлээ «даража» hууха гээшэ мал гарзалуулха, тураахаhаа бэшэ ямар туhатайб?

«Заря коммунизма» колхоздо (түрүүлэгшэнь нүхэр Мунгалов) бүдүүн тэжээл буйлуулнагүй, тэжээл гамтайгаар эдюулхын тула кормушка, яслинуудыешье түхеэрээгүй. Гадна, энэ колхоз малдаа хүсэд хүрэхэ дулаан байра бэлэдхээгүй. Тугалайнь байра мүнөө хүрэтэрөө заhагдаа дулаалагдаагүй, хурьгадай байра соо үшөө пеэшэн табигдаагүй байhаар. Колхозой правлени малшадта культурно-ажабайдалай ба ажалай hайн услови байгуулаагүй. Үнгэрхэдөө hүнэй-товарна фермын (даагшань нүхэр Иванов) hаалишад үнеэдэй дэлэн аршаха полотенцэгүй, гараа угааха мылэгүй байна. Мүн малнуудай дэбисхэргүйгөөр хонуулагдаhан баримтанууд үзэгдэhэн байна. Малай байрануудай хүсэд дулаалагдаагүй дээрэhээ хана уняагаарнь hалхин үлеэжэ байдаг юм. Хонидой орооной кампани таhалдуулагдаhан ба шэнэ түлнүүдые хүлеэн абаха байранууд бэлэдхэгдээгүй байна.

Гэрэшэлэн Маленковой нэрэмжэтэ колхоз малай байрануудые хүсэд заhабарилаагүй. Хүн үгы гэжэ шалтаад, колхозой правлени малай шэнэ байрануудай барилга эмхидхээгүй байшоо. Шэнэ түл абаха байранууд түхеэрэгдээгүй байна. Мүн хонидой орооной кампании энэ колхоз таhалдуулаа. Малдаа тэжээл буйлуулжа эдюулхэ тухай хэлсэгдэнэшьегүй. Тэжээл буйлуулха кормозапарнигууд тодхогдохоhоо байтагай хүсэд hайнаар хадагалагдаашьегүй байдаг. Гадна, нилээд ехэ соломо үшөө суглуулагдангүй, саhанда даруулжа, малда гэшхэгдэжэ, поли дээрээ хэбтэнэ.

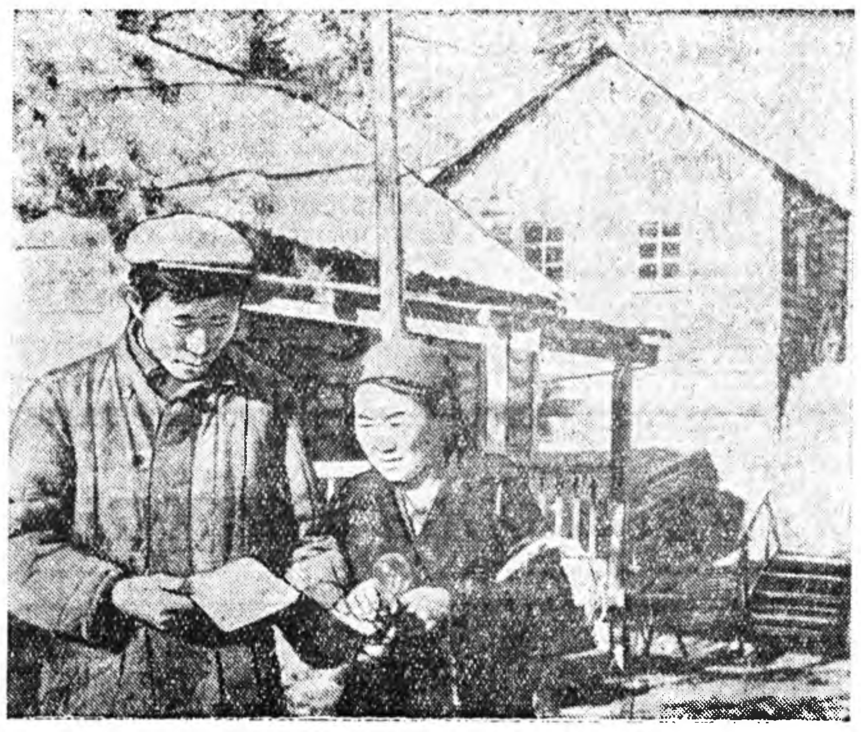
Мүн энэ МТС-эй харьяата Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой мал тэжээлээр оройдоо 56,3 процент, Ленинэй нэрэмжэтэ — 43,4, «Коммунизм» — 29 процент хангагданхай. Тиигэбэшье, таряанайнгаа полинууд дээрэhээ соломоёо дууhынь сутлуулжа абаагүй, саhанда даруулжа байха юм. Мүн олон гектар сабшалан сабшагдангүй орхигдошоhон байна. Эдэ колхозуудта бии байhан заводской кормозапарнигууд хэрэглэгдэнэгүй, өөhэдын кормозапарнигуудые түхеэрнэгүй, соломо, силос хэршэдэг машинанууд ашаглагданагүй. Юрэнхыдөө малажалай хүдэлмэринүүдые, илангаяа тэжээл буйлуулгые механизацилгаар нэрлэгдэгшэ колхозуудта өөдэтэй юумэ хэгдэнэгүй.

Хүдөө ажахын хүндэ хүдэлмэринүүдые механизацилгада, түбхын түрүүн кормозапарнигуудые тодхолгодонь Бага-Куналейн МТС харьяата колхозуудтаа туhалха уялгатай байhан аад, юушье хээгүй. МТС-эй кормозапарнигууд, соломо, силос хэршэдэг машинанууд миин байна. Хүндэ хүдэлмэри механизацилха талаар агроном нүхэр И. Смолин өөрынгөө үүргые дүүргээгүй. Мүн үбhэ, соломо шэрэлгэдэнь колхозуудта МТС нилээд ехэ туhаламжа үзүүлхэ ёhотой байгаа. Теэд энэ хүдэлмэридэ нэгэшье трактор табигдаагүй, тракторна нэгэшье шарга түхеэрэгдээгүй байха юм. Намарай пар хахалха үедэ харьяата колхозуудайнгаа 300 гектарай соломын газарта булагдаhанда, 1000 гектар соломо ба зелёнкын саhанда дарагдаhанда МТС-эй директор (нүхэр Некипелов) мүн лэ зэмэтэй. Тэрэ болбол соломые саг соонь хуряаха тухай колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдтэ эрилтэ багаар хэhэн байгаа.

Үбэлжэлгын түрүүшын үдэрнүүдhээ малайнгаа гарзалжа байхадань, тэрээниие зогсоохын түлөө шууд хэмжээнүүдые абахын орондо эндэхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй hанаа амархан hуужа hууханьтон гайхалтай. Тэдэнэр болбол хүсэд хүрэхэ тэжээл бэлэдхэхэ, бэлэдхэhэн тэжээлээ малдаа буйлуулжа эдюулхэ хүдэлмэри эмхидхэнгүй, мүн малаа дулаан байраар хүсэд хангахын түлөө тэмсэнгүй, нёдондонойнгоо алдуунуудые дахин дабтажа байна. Малай үбэлэй бэлшээридэ найдаhан, малаа хуушанай гээгдэhэн аргаар харууhалха гэhэн баримтанууд эндэ үзэгдэнэ. Малдаа тэжээл багаар бэлдэhэн, тэжээл буйлуулдаггүй, соломо зелёнкые саhанда даруулhан, фермэнүүдтэ тэжээл эртээнhээ шэрээгүй, сабшалангаа дууhынь сабшаагүй, сабшалан hайжаруулхын тула агротехническэ хүдэлмэри хэдэггүй, тэжээлэй севооборот ашагладаггүй, мүн малшадай мүрысөө hулаар эмхидхэhэн баримтанууд энээн тухайнь эли тодоор гэршэлнэ бэшэ гү?

Иимэ гээгдэнги байдалhаа түргэнөөр гарахын ба малажалаа культурнаар хүгжөөжэ, мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэдэг байхын тула малажалай проблемнэ асуудалнуудые тон яаралтайгаар шиидхэхэ саг тулаа.

Б. Мунгонов, «Бурят-Монголой үнэн» газетын тусхай корреспондент.

Курумканай аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Алла горхон дээрэхи гидроэлектростанци таряа сэбэрлэлгын машинануудые, пилорама болон бусад машинануудые хүдэлгэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механик Ц. Могдоев (зүүн гарhаа) колхозой фермэдэ шэнэ электролини оруулха тухай электромонтёр Р. Панзатовада заабари үгэжэ байна.

Д. Носовой фото.

ЯРУУНЫН АЙМАГТА

hУРАГШАДАЙ КОНЦЕРТ

Сосново-Озерскын дунда hургуулиин ахалагша классуудай hурагшад амаралтынгаа үдэрнүүдтэ санаар колхозуудта гаража, колхознигуудта концерт харуулдаг ба хөөрэлдөө үнгэргэдэг байна. Арадай сүүдүүдтэ hунгаха hунгуулиин кампаниин үедэ тэдэнэр «Улаан-туяа», «Улаан-Яруна», Сталинай нэрэмжэтэ колхозуудта ба загаhашадай пунктнуудта ошожо, концерт харуулhан, элдэб темэнүүдээр хори гаран хөөрэлдөөнүүдые хэhэн, лекцинүүдые уншаhан байха юм. Тиихэдээ советскэ уранзохёолшодой шүлэгүүдые ба дуунуудые уран гоёор уншаhан, дуулаhан, мүн бурят дуунуудые хуур, лимбэ дээрэ наадаhан байна.

ШАТАРАЙ ТУРНИР

hаяхан аймагай центртэ шатарай турнир боложо дүүрэбэ. Турнирта 14 хүн хабаадалсаа. 13-hаа 9 очко абаhан Шагдаров нэгэдэхи hуури эзэлээ. Хоёрдохи ба гурбадахи hууриие Ажеев, Дандаров гэгшэд хубаалдаба.

Турнирта түрүү hуури эзэлэгшэдтэ аймагай физкультура ба спортын комитедэй грамота ба мүнгэн шан барюулагдаба.

СУУТА АНГУУШАД

Эгэтын сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ангуушад Д. Дашиев, Д. Бадмаев ба «Путь социализма» колхозой ангуушад Б. Зодбоев, Б. Ралнаев гэгшэд аймаг соогоо суутай ангуушад юм. Тэдэнэр ан бариха энэ жэлэй IV кварталай түсэбые 200 процент дүүргэбэд. Эдэ ангуушад шонын, үнэгэнэй, шэлүүhэнэй ба хэрмэнэй арhа олоор тушаажа, Эхэ орондоо ехэ олзо оруулба.

МАЛАЖАЛАЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ СЕМИНАР

Аймагай центр дээрэ зоотехнигүүд ба ветеринарнуудай гурбан үдэрэй семинар үнгэргэгдэбэ. Семинарта малажалай 15 мэргэжэлтэд хабаадалсаhан байна. Тэдэнэр малай үбэлжэлгын ябаса тухай асуудал зүбшэн хэлсээ. Мүн аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ба хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй лекцинүүдые шагнаhан байна.

Ц. Дандаров.

Колхознигууд ажалай нэмэлтэ түлбэри абана

Зэдын аймагай «Улаан Үшөөтэ» колхозой гэшүүд малажалые хүгжөөхэ энэ жэлэй түсэбые 3 түрэлэй малаар дүүргэбэ. Энэ жэл олон колхознигууд хонин ажал дээрэ hайнаар хүдэлмэрилжэ, ажалай нэмэлтэ түлбэри абаа. Жэшээнь, хурьгашад П. Идамжапова, Г. Идамжапова, Намжилма Сосорова гэгшэд туд бүридөө 13 хони нэмэлтэ түлбэри абаба. Тэрэшэлэн ОТФ-е даагша М. Самбуев нэмэлтэ түлбэридэ 13 хони абаа. Хамта дээрээ 31 хүн ажалай нэмэлтэ түлбэри абаhан байна

П. Полусуров.

Хэблэлэй шэнжэлэл

Малай үбэлжэлгын асуудалые мартаhан газет[illegible]

Малай үбэлжэлгын тон харюусалгатай үе эхилбэ. Ниитын малажалые саашадань хүгжөөлгэ адуу малай үбэлжэлгэhөө дулдыдаха байна. Малай үбэлжэлгын асуудалые бүхы талаhаань гүнзэгыгөөр харуулха, республикын колхозуудай адуу малаа тобир тарганаар ондо оруулха ябадалдань туhалха гээшэ аймагай газетэнүүдэй шухала зорилго мүн.

«Закаменская правда» газетын октябрь, ноябрь, декабриин түрүүшын хахад соо гараhан номернуудые абажа үзэе. Республикын колхозуудта малай үбэлжэлгэ үнгэргэхэ талаар партийна организацинуудай зорилгонууд тухай ВКП(б)-гэй обкомой VI пленумэй тогтоолые дүүргэхэ хэрэгтэ аймагай партийна организациин бүхы хүсэ шадалаа элсүүлжэ байбашье hаань, тус газетэдэ малай үбэлжэлгын асуудалаар нэгэшье түрүү бэшэг толилогдоогүй.

Малай үбэлжэлгэдэ эрхим hайнаар бэлэдхэхэ, үнгэргэхэ асуудалаар нэгэшье бэшэ, харин хэдэн түрүү бэшэгүүдые толилхо, малай үбэлжэлгые hайнаар харуулха ёhотой байгаа. «Закаменская правда» газетын редакци тус асуудалые бүхы талаhаань, гүнзэгыгөөр харуулжа үшөө шадаагүй.

ВКП(б)-гэй обкомой VI пленумэй дурсагдагдаhан тогтоол тухай газетэ нэгэшье үгэ хэлээгүй.

Закаменай аймагай зарим колхозуудта мүнөө малай үбэлжэлгэ ехэ муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Ашаг шэмэтэ ниитын малажал хүгжөөхэ гүрэнэй гурбан жэлэй түсэбые аймаг дүүргээдүй. Аймагай колхозууд адуу малдаа тэжээлэй бата бэхи база байгуулжа шадаагүй. «Первое мая», Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ, «Боевик» колхозууд тэжээлээр оройдоо 28—44 процент хангагданхай. Гэбэшье, аймагай олонхи ко[illegible] хозууд нэмэлтэ тэжээл бэлэдх[illegible] гүй, соломоёо суглуулжа hүри[illegible] гүй. Кормушка, кормозапарни[illegible] дые фермэ, гүүртэ бүхэндэ хэрэг[illegible] хэ тухай, намар-үбэлэй ороо[illegible] кампани тухай, хонидоо искусс[illegible] веннаар ороондо оруулха тухай [illegible] хэ мэтын малажал хүгжөөлгын ш[illegible] хала асуудалнуудые аймагай га[illegible] тын редакци өөрынгөө саг үр[illegible] жын анхаралда абаха ёhотой ба[illegible] гаа. Теэд «Закаменская пра[illegible] газетын редакци эдэ асуудалну[illegible] тухай огто бэшэнэгүй, мала[illegible] саашадань дэбжүүлхэ хэрэгтэнь [illegible] магай малшадта муугаар туhал[illegible] малай үбэлжэлгын шухала асуу[illegible] нууд тус газетын хуудаhануу[illegible] hайнаар харуулагданагүй.

Аймаг дотор малажалай түрү[illegible] шүүл ехэ олон. Теэд колхозой [illegible] хим түрүүлэгшэнэрэй, малажа[illegible] фермые даагшанарай, түрүү хо[illegible] шодой, түрүү hаалишадай ажа[illegible] дүй дүршэл тухай статьянууд [illegible] газетэдэ оройдоо тэлилогдоног[illegible]

Газетэ хэдаа малажалай хү[illegible] хүдэлмэриие механизацилха тух[illegible] малшадай социалистическэ мүрэ[illegible] эмхидхэхэ тухай, тэдэнэй ду[illegible] культурно-ниитын хүдэлмэри ябу[illegible] ха тухай асуудалнуудые тон hула[illegible] харуулна.

Малай үбэлжэлгые амжалта[illegible] гаар үнгэргэхэ тухай асуудал ай[illegible] гай газетын гол анхаралда бай[illegible] ээргэтэй.

Малай үбэлжэлгын ябасые, т[illegible] рүү малшадай дүй дүршэлые хо[illegible] доо харуулжа байхань тон шуха[illegible] Малай үбэлжэлгые эрхимээр [illegible] гэргэхэ, ниитын малажалые саа[illegible] дань хүгжөөхэ хэрэгтэ колхо[illegible] малшадые зоригжуулха гээшэ [illegible] магай газетын шухала зорилго [illegible] лоно.

Суургатай байдаг библиотекэ

Манай колхозой гэшүүд сүлөөтэй сагтаа ном уншахые ехэтэ хүсэдэг тула сомоной библиотекэдэ ерэдэг байна. Теэд, тус библиотекэ ажалшадай энэ эрилтые ханганагүй. Библиотекые даагша нүхэр Ойдопова хүдэлмэриингөө сагта библиотекэеэ хаажархёод, дурагай тээшээ зайжа ябашадаг байна. Энэ библиотекэ ноябриин 27-hоо декабриин 17 болотор ходо суургатай байгаа.

Библиотекын хүдэлмэриие hайжаруулха талаар сомоной Сове[illegible] гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Б[illegible] заракцаев хэмжээ абанагүй. «Би[illegible] лиотекэ юундэ хаалтатай байна» гэжэ тэрээнhээ асуухада, «би м[illegible] нэгүйб» гэhэн харюу hанаа амар[illegible] үгэдэг юм.

Дээрэ дурсагдаhан дутагдалнуу[illegible] дые усадхаха талаар зохихо [illegible] жээ абаха хэрэгтэй.

Е. Цыденов, Ториин аймаг[illegible] Бургалтайн сомоной «Ула[illegible] Бургалтай» колхозой гэшүү[illegible]

Хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ

Кяхта городой студенческэ столовын хүдэлмэрилэгшэд эдеэлэгшэдые культурнаар ба түргэнөөр хангажа шаданагүй. Студентнэр эдеэлхын тулада ехэ үни хүлеэжэ hуудаг байна. Столовын официантканууд эдеэлэгшэдтэ хэрзэгы шэрүүнээр хандана. Гадна, тус столоводо ариг сэбэр сахигданагүй, угаагдаагүй а[illegible] hарта соо эдеэ хэжэ үгэдэг байна.

Энэ столовые эмхи гуримтай б[illegible] гохын тула Бурмонторгын Кя[illegible] тын отделениин хүтэлбэрилэгш[illegible] зохихо хэмжээ абаха уялгатай.

В. Жигжитов.

Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ

☆

С. ХАНДАЖАПОВ, ВКП(б)-гэй Ториин айкомой секретарь.

☆☆

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл болбол партийна ажабайдалай эбдэршэгүй принцип мүн гэжэ нүхэр Сталин манийе hургадаг. Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые үргэнөөр дэлгэрүүлдэг, хүдэлмэридөө бии байhан дутагдалнуудтай ба алдуунуудтай эбсэдэггүй, өөрынгөө алдуунуудые саг дарыдань усадхадаг туладаа манай парти илагдашагүй байна. Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл болбол коммунистнуудые эдэбхи схэтэй, даалгагдаhан хүдэлмэридөө харюусалгатайгаар хандадаг болгодог, партиин тон шухала зэбсэг мүн. Тиимэhээ большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхэ, коммунистнуудай хэhэн шүүмжэлэлдэ анхаралтайгаар хандаха, коммунист бүхэнэй эдэбхи үүсхэлые дээшэлүүлхэ гээшэ партийна комитедэй нангин уялга мүн.

Ториин аймагай партийна организацида шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлэй hулаар табигдаhан ябадал хадаа партиин айкомой хүдэлмэриин дутагдалнуудай ба алдуунуудай нэгэн гол шалтагаан болоно гэжэ айкомой пленум тодорхойлhон байгаа.

Партийна эхин организацинуудай суглаанууд дээрэ коммунистнууд большевистскэ шүүмжэлэл багаар хэдэг, колхозуудай, МТС-үүдэй ба эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэридэ бии байhан дутагдалнууд зоримгойгоор ба гүйсэдөөр элирүүлэгдэдэггүй байгаа. Тиимэ ушарhаа хүтэлбэрилхы зарим хүдэлмэрилэгшэд бэеэ дээгүүр үргэхэ, бүдүүрхэхэ, ехэрхэхэ зантай, шүүмжэлэлдэ дурагүй болоhон, өөрынгөө хүдэлмэриин дутагдалнуудые обёорхоёо болиhон байгаа. Бургалтайн дунда hургуулиин директор байhан нүхэр Будажапов, «Путь Ленина» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Павлов гэгшэд энээнэй жэшээ болоно.

Коммунист Будажапов хадаа дунда hургуулиин директорээр хүдэлмэрилжэ байха зуураа, өөр тушаагаа хэлэгдэhэн багашье шүүмжэлэлдэ үнгэ сагаагаараа дурагүй байдаг, тэрэниие шүүмжэлhэн зарим багшанарые мүрдэдэг болоhон байна. Мүн «Путь Ленина» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Павлов өөрыгөө «hэлгэгдэшэгүй» шадамар хүдэлмэрилэгшэдэ тоолодог, бииб гэжэ ехээр hанашанхай, колхознигуудайнгаа үгые шагнадаггүй, шүүмжэлэлдэ дурагүй байба. Колхозойнгоо ажабайдалай бүхы асуудалнуудые гансаараа шиидхэхые hэдэдэг хүн байжа, ехэ алдуу дутуунуудые гаргаба. Энээнhээ боложо тус колхоз малай үбэлжэлгые тон муу бэлэдхэлтэйгээр эхилээ. Мүн ехэ таряа гутааhан, үбhэ тэжээлээ буруугаар гаргашалhан байна. Теэд тус колхозой партийна организаци эдэ алдуунуудыень саг соонь элирүүлээгүй байгаа.

Партийна организаци бүхэн большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые нюур сахингүй, үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, хүдэлмэридөө үзэгдэhэн дутагдалнуудые элирүүлхэ, тиин саг дарыдань усадхаха ёhотой гэжэ манай парти бидэниие hургадаг байна. Тиимэhээ дээрэ дурсагдаhан коммунистнуудай алдуу дутуунуудые элирүүлжэ, тэдэниие усадхаха хэмжээ абажа шадаагүй тэндэхи партийна организацинууд алдуу хээ гээшэ.

Партийна организациин хүдэлмэриин гол гол асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэдэ коммунистнуудые эдэбхитэйгээр хабаадуулха, хэлсэhэн асуудалнуудые зүбөөр шиидхэхэ гээшэ тон шухала. Гэбэшье, манай аймагай партийна эхин организацинууд энэ талаар үшөө дутагдалтай байна. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой партийна организациин хүдэлмэри дан хангалтагүй гэжэ хэлэхын аргагүй. Теэд эндэ партийна суглаан заримдаа муугаар үнгэргэгдэдэг, олон коммунистнуудынь үгэ хэлэдэггүй, зарим нэгэн асуудалые принципиальнаар шиидхэжэ үшөө бирадаггүй байна. Тиимэhээ хүдэлмэриингөө зарим дутагдалнуудые обёоронгүй гарашадаг, тала танил ёhые баримталдаг ушарнууд эндэ үзэгдэнэ.

Гадна, «Улаан-Бургалтай» колхозой партийна организацида (секретариинь нүхэр Тункеев), «Улаан Тори» колхозой парторганизацида (секретариинь нүхэр Нанзутов) шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл ехэ hулаар дэлгэрүүлэгдэнэ.

Большевистскэ шүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэлые зүбөөр ойлгохо, тэрээндэ анхаралтайгаар хандаха гээшэ тон шухала. Шүүмжэлэлые хараал шэрээл мэтэ hанадаг, тэрээндэ дураа гутадаг, гомододог ушар хаа-яа үзэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, аймагай гүйсэдхэхэ комитедэй финансова таhагые даагша коммунист Баташев өөр тушаагаа хэлэгдэhэн шүүмжэлхы ажаглалтануудые тэсэдэггүй, манай хүдэлмэридэ алдуу дутагдалнууд үгы юм гэжэ hанадаг байба. Теэд үнэндөө аймагай финансова таhагай хүдэлмэридэ олон дутагдалнууд бии юм. Тэрэ хадаа мүнгэ суглуулха түсэбөө hараhаа hара бүхэндэ дүүргэдэггүй, финансова кадрнуудые хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hулаар табиhан байна.

Мүн шүүмжэлэл дэлгэрүүлдэггүй, тэрээнhээ зайсадаг баримта аймсоведэй гүйсэдкомой зарим хүдэлмэрилэгшэдэй, ВКП(б)-гэй айкомой бюрогой зарим гэшүүдэй зүгhөө үзэгдэдэг байба. Жэшээлхэдэ, гүйсэдкомой гэшүүд нүхэд Олзоев, Трунев, Ванданов гэгшэд заседани дээрэ тон үсөөн үгэ хэлэдэг, бэе бэеынгээ дутуунуудые шүүмжэлдэггүй байгаа.

Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлхэ талаар эдэ ба бусад дутагдалнууд юун дээрэhээ үзэгдэдэг байгааб гэхэдэ, ВКП(б)-гэй айкомой секретарьнууд, айкомой бюро хадаа энээниие өөhэдөө толгойлдоггүй байгаа. Партиин айкомой бюрогой зарим гэшүүд шүүмжэлэл хурсаар хээ hаа, хүнүүдээр муу болошохо байнабди гэhэндэл буруугаар hанадаг байгаа. Энэ буруу hанал айкомой хүдэлмэридэ ехэ hаад ушаруулдаг байба.

Большевистскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл дэлгэрүүлэнгүйгөөр ямаршье организаци урагшаа дабшажа бирахагүй, ямаршье хэрэг зүбөөр шиидхэжэ шадагдахагүй гэжэ парти hургана. Юуб гэхэдэ, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа манай бүхы ажабайдалай, партийна ба гүрэнэй бүхы байгуулалтын хуули ёhон болоно.

Нэрэ хүндэеэ буурахаб гэжэ hанадаг дээрэhээ зарим нэгэн хүдэлмэрилэгшэд хэhэн алдуугаа нюудаг, тэрээн тухайгаа үнэн сэхээр хэлэхэ дурагүй байдаг. Энэ тон буруу гээшэ. Өөрынгөө алдуус мэдэржэ, тэрэнээ дары усадхахын түлөө хүдэлмэрилэгшэ бүхэн оролдохо, алдуугаа дахин дабтахагүйн түлөө тэмсэхэ зэргэтэй.

Мүн зарим хүдэлмэрилэгшэд хүдэлмэриингөө алдуу дутагдалнуудые дары усадхахабди гэжэ үгөө хэдэн удаа үгэдэг байбашье, тэрэнээ дүүргэдэггүй, партийна директивэнүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлдэггүй байха юм. Жэшээлхэдэ, «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ коммунист Грачкин хүдэлмэриингөө дутагдалнуудые дары сагтань усадхахаб гэжэ саг үргэлжэ партиин айкомые найдуулдаг байбашье, хэлэhэн үгэеэ бодото дээрэнь дүүргэдэггүй юм. Малай үбэлжэлгэдэ гараhан дутагдалнуудые ойрын саг соо сүм усадхахаб гэжэ нүхэр Грачкин ВКП(б)-гэй айкомой бюрое үшөө октябрь hарада найдуулhан байгаа. Теэд хэлэhэн хэлэээ тэрэ мүнөө болотор дүүргээдүй, «Коммунизм» колхоздо малай үбэлжэлгэ мүнөө муугаар үнгэргэгдэжэ байна. Коммунист Грачкин тухай асуудал ВКП(б)-гэй айкомой бюро дээрэ hаяшаг зүбшэн хэлсэгдэhэн байна.

Ажал хүдэлмэриин ямар нэгэн амжалта туйлажархибал, hанаагаа амаршадаг, сэдьхэлээ ханашадаг, дутагдалнуудаа обёорхоёо болишодог хүнүүд бии юм. Партийна организацинууд иимэ ябадалтай тэмсэхэ ёhотой. Туйлаhан амжалтануудаа саг үргэлжэ арбидхаха, дутагдалнуудаа усадхахын түлөө үдэр бүри орол[illegible] доход гээшэ партийна хүдэлмэрил[illegible] шэ бүхэнэй зорилго мүн.

Большевистскэ шүүмжэлэл [illegible] өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа кадрну[illegible] дые зүбөөр хүмүүжүүлгын арга [illegible] сэг мүн. Тиимэhээ ВКП(б)-гэй [illegible] ком болбол партийна ба гүрэ[illegible] жаяг заршам эбдэhэн коммуни[illegible] нуудые партийна суглаан дээрэ [illegible] шэн хэлсүүлдэг, элирүүлэгдэhэн [illegible] дуу дутагдалнуудые дары усад[illegible] хын тулада зохихо хэмжээнүүд[illegible] түргэнөөр абадаг болоо.

Манай аймагай партийна орга[illegible] зацида партийна суглаанууд, [illegible] тиин айкомой пленумүүд, парти[illegible] активай суглаанууд шүүмжэлэл [illegible] өөрыгөө шүүмжэлэл ехэтэй[illegible] идейно-политическэ үндэр хэмж[illegible] дэ үнгэргэгдэдэг боложо байна.

ВКП(б)-гэй айком хадаа ком[illegible] нистнуудай ба партийнабэшэ н[illegible] дэй шүүмжэлэл болон дурадха[illegible] дые анхаржа байдаг, тэдээгээр [illegible] хихо хэмжээ абадаг болонхой.

ВКП(б)-гэй айкомой бюро [illegible] бол партийна эхин организаци[illegible] дай партийно-эмхидхэлэй болон [illegible] литическэ хүдэлмэриие саг үргэ[illegible] хинан шалгадаг, парторганиза[illegible] нуудай секретарьнуудай тоо[illegible] хододоо зүбшэн хэлсэдэг байна.

Большевистскэ шүүмжэлэл [illegible] өөрыгөө шүүмжэлэл хадаа па[illegible] на хүдэлмэриие hайжару[illegible] ажалай ямаршье hалбариин [illegible] нуудые зүбөөр хүмүүжүүлхэ [illegible] шухала метод мүн. Тиимэhээ [illegible] тийна, советскэ, профсоюзна, [illegible] сомольско организацинуудт[illegible] ажахын hалбаринуудта боль[illegible] стскэ шүүмжэлэл ба өөрыгөө ш[illegible] жэлэл үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, хү[illegible] мэридөө бии байhан дутагда[illegible] дые сүм усадхаха гээшэ пар[illegible] айкомой шухалын шухала зор[illegible] мүн.

КУЛЬТУРЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ РЕСПУБЛИКАНСКА ЗҮБЛӨӨН

„Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ талаар культурна фронтын хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай“ нүхэр Жалсабоной элидхэл тушаа үгэ хэлэлгэ

Нүхэр Жалсабоной элидхэлэй һүүлээр үгэ хэлэлгэ эхилбэ. ВКП(б)-н Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр **Миронов** үгэ хэлэлгэ хэгээд, республикын культурна байдалда тус зүблөөнэй тон ехэ удхашанартай байһые тэмдэглэбэ. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдэй зорилгонууд тухай тогтожо хэлээд, нүхэр Миронов республиканска организацинуудай хүдэлмэриин дутуунуудые шүүмжэлээ.

—Дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ Мухаршэбэрэй аймаг дотор шэнэ һургуулинууд баригдаагүй. Тиимэ дээрэһээ һургуулинууд ехэ бэрхэтэй байдалда байна. Дунда ба долоонжэлэй һургуулинуудта занягинуудынь хоёр халаан соо үнгэргэгдэнэ. Республикын гэгээрэлэй Министерство һургуулиин шэнэ байшангуудые бариха тухай анхарнагүй. Тэрэшэлэн арад зондо медицинскэ туһаламжа үзүүлхэ тушаа хүдэлмэридэ ехэ дутуунууд тохёолдоно. Хүдөө нютагуудта санитарно-гэгээрэлэй хүдэлмэри һулаар эмхидхэгдэнэ. Врачууд ниитэ-политическэ хүдэлмэридэ багаар хабаадалсана.

Нүхэр Миронов болбол хүдөөгэй клубай болон уншалгын байшангай хүдэлмэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглээд, энэ асуудалаар культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин хангалтагүй хүдэлмэриие шүүмжэлбэ. Мүн «Бурят-Монгольская правда» газетэ идеологическа хүдэлмэриин асуудалнууд тушаа статьянуудые үсөөр толилно гэжэ нүхэр Миронов хэлэбэ.

Сомсоведэй хүтэлбэрилэгшэд болон клубууд болон улаан булангуудай хүдэлмэридэ шухала анхарал хандуулнагүй гэжэ Кабанскын аймисэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша нүхэр **Стрекаловский** хэлэбэ. Энэ зорилгодо хараалагдаһан мүнгэн зөөри хүдөөр хэрэглэгдэнэгүй.

—Манай аймаг дотор тусхайта клуб гү, али уншалгын байшан болохоор баригдаһан нэгэшье гэр байгаагүй. Культурно-гэгээрэлэй республиканска эмхи зургаанууд хүдөө нютагуудта ёһотой һайн туһаламжа үргэнэгүй. Арадай творчествын байшангай хүдэлмэрилэгшэд манай аймагай культурын байшангай хүдэлмэриие, мүн самодеятельнэ коллективүүдэй ажал-ябуулгые огто хэшээгээгүй, — гэжэ нүхэр Стрекаловский шүүмжэлбэ.

—Советскэ засагай тогтоһон сагһаа хойшо Бурят-Монгол дотор шэнэ культура—формоороо национальна, удхаараа социалистическэ культура тон ехэ хүсэтэйгөөр һалбаран хүгжэндөө гэжэ Санагын дунда һургуулиин (Закамен) директор нүхэр **Лаврентьев** тэмдэглэбэ. Хүдөөгэй ажалшадай культурна хэмжээнь жэл бүхэндэ ургажа байна. Манай аймагай эгээл холын гүүртэнүүдтэ электрическэ лампанууд яларжа байдаг болонхой. Закаменай аймагай бүхы колхозууд электричествотой ба радиотой болонхой.

Нүхэр Лаврентьев болбол «Сельэлектрын» хангалтагүй хүдэлмэриие шангаар шүүмжэлбэ. «Сельэлектро» колхозуудтай договорнуудые баталаан аад, договорно уялгануудаа дүүргэнэгүй, электрическэ хэрэгсэлнүүдээр колхозуудые хүсэд хангаха тухай анхарнагүй. Аймагайнгаа һургуулинуудай хүдэлмэри дээрэ нүхэр Лаврентьев дэлгэрэнгыгээр тогтожо хэлэбэ. Ород хэлэнэй учебнигүүд дутамаг байна. Ахалагша класснуудай һурагшанарай уншаха ном, мүн ород хэлэнэй программа огто абахагүй. Тетрадьнууд болон һубсалай шухала хэрэгсэлнүүд ехэ хомор байна.

Кударын аймагай Алтайн уншалгын байшангые даагша нүхэр **Гомбоев** Тамирска хүдөөгэй клубай хүдэлмэри тухай хөөрэжэ үгэбэ. Нүхэр Гомбоев комсомольско организацинууд клубай болон уншалгын байшангай хүдэлмэридэ туһаламжа багаар үзүүлнэ гэжэ шүүмжэлбэ. Мүн библиотекын хүдэлмэрилэгшэд уншагшадай дунда хүдэлмэри ябуулнагүй, уншагшадай конференцинүүдые үнгэргэнэгүй. Аймагай лекторскэ группын гэшүүд колхозуудта ошожо, лекцинүүдые уншанагүй.

ВКП(б)-гэй Баргажанай айкомой секретарь нүхэр **Гершевич** республиканска эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй хүдэлмэриин дутуунуудые эрид шангаар шүүмжэлээ.

— Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэридэ иимэ ехэ дутуунуудай байһандань элэ эмхи зургаануудые ударидагша республиканска хүтэлбэрилэгшэд ехэ зэмэтэй, — гэжэ тэрэ хэлэбэ. — Тэдэнэр өөһэдынгөө уялгануудта ёһотойгоор хандана. Эндэ үгэ хэлэһэн, кинофикациин управлениин начальник нүхэр Иваненко хэды сеанснууд үнгэргэгдөөб, хэды хүн кинокартинануудые харааб гэһэн ниитэ тоонууд тухай мэдээсээ. Теэд мэдээсэһэн тоогойнь талаар абаад харабал, энэ хэрэг хангалтатай байһан хэбэргэй. Үнэн дээрээ хүдөө нютагуудай ажалшадта, илангаяа холын гүүртэнүүдэй малшадта кино харуулга ехэ хангалтагүй байна гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. Хүнүүд хэдэн олон һара соо кино харадаггүй.

Тэрэшэлэн модо бэлэдхэлшэдые культурнаар хангаха тухай «Бурмонголлестрестын» хүтэлбэрилэгшэд анхарнагүй. Бүри август һарада Баргажанай леспромхоздо радиоузел бариха гэжэ хараалһан аад, мүнөө хүрэтэр барягүй байха юм. Энэ леспромхоздо библиотекэшье байхагүй. Энэ асуудалда мүн «Госрыбтрестын» хүтэлбэрилэгшэдшье анхарал хандуулнагүй. Манай аймагай территори дээрэхи загаһанай-консервнэ завод клубгүй байһаар.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлениин начальник нүхэр **Уртюбаев** хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдые хүмүүжүүлхэ тухай асуудал шангаар табиба.

—Хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин хангалтагүй байһанай гол шалтагаан юуб гэхэдэ, —гэжэ тэрэ хэлэбэ,— нютагуудтахи партийна ба советскэ органуудай хүтэлбэрилэгшэд эдэ кадрнуудые шэлэн олохо, зүбөөр хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ тухай асуудалда анхарал табинагүй. Республикын 23 аймагууд ба 3 городуудтахи культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд соо дээдэ эрдэмтэй нэгэшье хүн байхагүй. Культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые ажал хүдэлмэридэнь бэхижүүлхэ гэжэ хэншье оролдоногүй. Жэшээнь, Закаменай аймагай урдань байһан хүтэлбэрилэгшэд тус кадрнуудые ажал хүдэлмэриһөөнь намнажа байһан байха юм. Тиимэ дээрэһээнь тэндэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэд ехэ олоороо һэлгэгдэһэн байна.

Баунтын, Курумканай, Прибайкальска, Закаменай, Түнхэнэй ба зарим бусад аймагуудта культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд эгээл һүүлшын ээлжээндэ финансировалагдадаг гү, али оройдоо финансировалагдадаггүй байна. Республикын хэдэ хэдэн колхозууд жэлэйнгээ тоосоое гаргажа, үйлэдбэриингөө түсэбүүдые зохёоходоо, клубууд болон уншалгын байшангуудай хэрэгсэлнүүдтэ мүнгэн зөөри хараалнагүй гэжэ нүхэр Уртюбаев тэмдэглэбэ.

Хүдөөдэ культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри болбол шухала зорилгонуудтай холбоогүйгөөр, ажахыһаа таһарангяар ябуулагдана гэжэ Мухаршэбэрэй аймагай «Коммунизм» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Ерофеев** тэмдэглээ. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри хадаа ажахын зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ туһалха ёһотой. Теэд манай олонхи агитаторнууд колхозуудай урда байһан ажахын зорилгонуудые гүйсэд һайнаар ойлгоногүй. Тиимэ дээрэһээнь агитационно хүдэлмэри амжалта багатай байдаг.

Нүхэр Ерофеев болбол мэргэжэл һайнтай техническэ кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай асуудал табиба. Колхозно деревнидэ машинна техникэ үргэнөөр дэлгэржэ байна. Город деревни хоёрой хоорондохи илгаа бага боложо байна. Мүнөө гол зорилго юуб гэхэдэ, энэ техникые үндэр мэргэжэлтэй хүнүүд жолоодон ябуулха ёһотой болоно.

Зэдын аймагай Буденнын нэрэмжэтэ колхоздохи хүдөөгэй уншалгын байшангые даагша нүхэр **Шишмарёв** культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хараалагдаһан мүнгэн зөөри саг соогоо үгтэнэгүй гэжэ тэмдэглэбэ. Зэдын сомсоведтэ уншалгын байшан барилгада 8000 түхэриг хараалагдаһан аад, үгтөөгүй. Теэд мүнөө байһан уншалгын байшан дотор колхознигуудта кино харуулха, уранһайханай самодеятельностиие үргэнөөр дэлгэрүүлхэ аргагүй.

Тэрэшэлэн нүхэр Шишмарёв арад зондо кино харуулга аймаг дотор хангалтагүй байна гэжэ хэлэбэ. 5 киноустановко бии аад, мүнөө үедэ миил 3-ниинь хүдэлмэрилнэ.

Санитарна пропагандын хүдэлмэри тухай санитарна гэгээрэлэй республиканска байшангай врач нүхэр **Власова** хөөрэбэ. Республикын элүүрые хамгаалгын Министерство ажалшадай дунда санитарна пропаганда дэлгэрүүлхэ тухай анхарнагүй. Мүн республиканска газетэнүүд санитарна пропагандын асуудалаар статьянуудые багаар толилно гэжэ нүхэр Власова шүүмжэлбэ.

Ториин аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Буянтуев** колхознигуудай дунда агитационно хүдэлмэри үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ нилээд ехэ анхарал хандуулнабди гэжэ мэдүүлбэ. Агитационно хүдэлмэридэ 8 багшанар, хүдөө ажахын 3 мэргэжэлтэд, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд — хамта 23 хүн эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Агитаторнуудай семинар һарадаа 2—3 дахин үнгэргэгдэлэг байна. Колхоздо 3 улаан булан, хүдөөгэй библиотекэ хүдэлмэрилнэ.

Нүхэр Буянтуев болбол бурят-монгол арад зоной дунда түрэлхи хэлэн дээрэ агитационно хүдэлмэри һулаар ябуулагдана гэжэ тэмдэглэбэ. Энэ асуудалаар республиканска организацинуудай зүгһөө ямаршье туһаламжа үзүүлэгдэнэгүй. Бурят-монгол хэлэн дээрэ бэшэгдэһэн идейнэ талаараа һайн шанартай пьесэнүүд гон хомор. Бурят-монгол танцада залуушуулай һураха ехэ хүсэлэнтэй байбашье һаань, мэргэжэлтэй һайн хүтэлбэрилэгшэд олдодоггүй. Аймаг доторхи колхозуудые телефонизацилха тухай асуудал һулаар шиидхэгдэнэ. Эгээл холын манай колхоз аймагайнгаа центртэй телефонно холбоогүй байһаар.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлени хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа багаар үзүүлнэ гэжэ ВЛКСМ-эй Бичурын айкомой секретарь нүхэр **Морев** шүүмжэлбэ. Һүүлэй үедэ тус управлениин инспектор нүхэр Баженов Бичурын аймаг ошоһон аад, бодото туһаламжа үзүүлэнгүй бусашаһан байна.

—Советскэ залуушуулые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгын таһаршагүй хубинь болохо спортивна хүдэлмэри манай республика дотор үшөөл һула байна,— гэжэ физкультурын инспектор нүхэр **Соловьева** мэдүүлбэ.—Эдир залуушуулые физическээр хүмүүжүүлхэ тухай профсоюзна ба комсомольско организацинууд ёһотой анхарал оролдолго гарганагүй. Жэшээнь, «Искра» гэжэ спортивна обществын пленумэй болоходо, тэндэ профсоюзна организациин зүгһөө нэгэшье түлөөлэгшэ байлсаагүй. ВЛКСМ-эй Улан-Удын горкомой секретарь нүхэр Комиссаров спортивна хүдэлмэридэ анхарал баһа табинагүй. Мүн хүдөө нютагуудта спортивна хүдэлмэри ехэ хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Республикын 120 колхозууд «Колхозник» гэжэ Бүхэсоюзна спортивна обществын гэшүүндэ мүнөө хүрэтэр ороодүй.

Республикын Министрнүүдэй Совет 5 мянган паар сана бэлэдхэхыень «Лесхимсоюзые» уялгалһан байгаа. Теэд «Лесхимсоюз» энэ даалгабариие мүнөө хүрэтэр дүүргээдүй. Энээн тухай хэншье хэмжээ абанагүй.

Сэлэнгын аймагай Зуево-Сутайн хүдөөгэй клубые даагша нүхэр **Доржиев** өөһэдынгөө клубай хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай хөөрэжэ үгэбэ. Зуево-Сутайн сомсовет үбэлдэ һайнаар бэлэдхэхынь тулада тус клубта 2000 түхэриг һомолжо үгэһэн байна. Энэ мүнгөөрнь клуб болбол шухала түхеэрэлгэнүүдые, хүгжэмэй инструментнүүдые, номуудые худалдажа абаа. Клубай дэргэдэ уншалгын зал эмхидхэгдэнхэй. Тэндэ газетэнүүдые уншалга ба хөөрэлдөөнүүд үнгэргэгдэнэ. Һүүлэй һара хахадай турша дотор колхозой центртэ болон малажалай фермэнүүд дээрэ 6 дахин лекци уншагдаа. Тосхон доторнь 24 агитаторнууд хүдэлмэрилжэ байна.

Клубайнь дэргэдэ уранһайханай самодеятельность эмхидхэгдэнхэй. Тэрэнэй хүдэлмэридэ колхозой комсомолецууд эдэбхитэйгээр хабаадалсана.

Политическэ ба научна эрдэмүүдые дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын республиканска отделениин харюусалгата секретарь нүхэр **Бадмацыренов** республика дотор лекционно пропагандын байдал тухай хэлэһэн байна.

—Эмхидхэгдэһэн сагһаа хойшо тус общество ургажа ба бэхижэжэ байна. Мүнөө манай республика дотор обществын 550 үнэнтэ гэшүүд, мүн 200 гэшүүд-мүрысэгшэд тоологдоно,—гэжэ нүхэр Бадмацыренов хэлэбэ. — Улан-Үдэ городто 125 үнэнтэ гэшүүд тоологдоно. Обществын ажал-ябуулгын дутуунууд тухай хэлэхэ болоо һаа, хүдөөгэй болон городской үргэн ниитэ интеллигенциие өөһэдынгөө зэргэнүүдтэ олоор хабаадуулжа шадаагүйбди. Республика доторхи 3500 гаран багшанарһаа миил 200-ниинь, врачуудһаа миил 16 хүниинь обществын гэшүүдтэ оронхой. Тиихэдэ обществын зарим гэшүүд лекционно хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсанагүй. Жэшээнь, филологическа наукануудай кандидат нүхэр Хамаганов «Бурят-Монголой литература эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байна» гэһэн темээр лекци бэлдэхэ гэжэ 1951 оной эхиндэ абаһан аад, мүнөөшье хүрэтэр бэлдээгүй. Мүн республикын хүдөө ажахын Министр нүхэр Дубровский «БМАССР дотор хүдөө ажахын хүгжэлтын перспективэнүүд» гэжэ темээр лекци бэлдэхэ гэжэ абаһаар хоёр жэл болоо. Теэд лекцинь мүнөөшье бэлэн бэшэ.

Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой культурын байшангай правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Демин** залуушуулай дунда ябуулжа байһан ниитэ-культурна ба политическэ хүдэлмэриингөө дүй дүршэл тухай хөөрэһэн байна. Энэ байшан дотор лекцинүүд, хөөрэлдөөнүүд, элидхэлнүүд ходо үнгэргэгдэжэ байдаг. «Комсомол ба советскэ залуушуул эб найрамдалай түлөө тэмсэжэ байна» гэһэн темээр залуушуулай вечер һаяхан үнгэргэгдөө. Мүн «Комсомол ажаллажа байна», «Комсомол һуража байна» гэһэн темээр фотовыставкэ эмхидхэгдээ.

Заводой уранһайханай самодеятельностиин 12 коллективүүдтэ 200 шахуу залуу хүдэлмэришэд хабаадуулагданхай. Арадай сүүдүүдые һунгаха һунгуулиин кампаниин үедэ самодеятельнэ кружогойхид концертнүүдые олон дахин табиһан байха юм. Эдэ концертнүүдые 25000 гаран һунгагшад хараа.

Бурят-Монголой колхозно-совхозно нүүдэл театрын директор нүхэр **Балдано** ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ тус театрын ехэ үүргэтэй байһые тэмдэглэбэ. Колхознигуудай культурна эрилтэнь тон ехээр ургаа. Теэд энэ эрилтые хүсэд һайнаар хангаха тушаа манай композиторнууд, поэдүүд ба уранзохёолшод шухала хэмжээнүүдые абанагүй.

—Республикын олохон колхозууд клубгүй байна. Шэнэ клубуудые бариха шухала, теэд колхозно ба хүдөөгэй клубуудые бариха тушаа типовой проектнүүд республика дотор үгы байна. Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэ культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлени энээн тушаа шухала хэмжээ абажа, хүдөөгэй культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые барилгын типовой проектнүүдээр хангаха зэргэтэй,— гэжэ нүхэр Балдано хэлэбэ.

Республикын уранзураашадай творческо хүдэлмэри тухайда РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша, БМАССР-эй арадай уранзурааша нүхэр **Сампилов** хэлэһэн байна. Республикын уранзураашадай союз нүүдэл выставкэнүүдые эмхидхэдэг болоо. Агитпунктнуудые культурнаар шэмэглэлгэдэнь туһалхын тулада энэ жэлдэ уранзураашад Кабанскын ба Байкало-Кударын аймагуудаар ябажа ерэһэн байна.

—Республикын хүдөөгэй клубуудта, уншалгын байшануудта, малажалай фермэнүүд дээрэ манай уранзураашадай зураһан картинанууд гон үсөөн байна. Искусствын зохёолнуудые арадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала,—гэжэ нүхэр Сампилов тэмдэглэбэ.

Байкало-Кударын аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриин таһагые даагша нүхэр **Перфильев** республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин Управлениин хүдэлмэриин дутуунуудые эрид шангаар шүүмжэлээ. Шухала хэрэгсэлнүүдээр дутамаг байһан дээрэһээ аймаг доторхи киноаппаратура миил байжа байдаг. Кинофикациин управлениин заһабарилгын база киноаппаратурые тон хангалтагүйгөөр заһабарилдаг. Энэ управлени хадаа киномеханигуудые бэлэдхэхэ тухай хэмжээнүүдые огто абанагүй.

Потребкоопераци болбол радиоприемнигуудта шухала питаняар аймагуудые хүсэд хангаангүй. Радиоприемнигуудай 70 шахуу процентнь питанигүй дээрэһээ хүдэлмэрилнэгүй. Клубууд, уншалгын байшангууд ба улаан булангуудые культурна һайханаар шэмэглэхын тулада шухала хэрэгсэлнүүд сельпогой магазинуудта байдаггүй. Республикын худалдаа наймаанай Министерство болбол республикада ерэһэн һайн шэрэнүүдые, яахадаашьеб, Читын областьдо эльгээжэрхёо.

Республикын Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи кинофикациин управлениин начальник нүхэр **Иваненко** республика дотор киносетиин хүгжэн ургажа байһан тухай хэлээ. Энэ жэлдэ манай республика кинопередвижкэнүүдые хангаха тусхайта 20 автомашина, 35 электростанци, 30 комплект киноаппаратура абаһан байна.

Зүгөөр, республикын киносетиин хүдэлмэридэ дутуунууд үшөөл олон. Энэ жэлдэ киноаппаратурануудай миин байһан ниитэ сагые хамталжа үзэхэдэ, аяар 135 һара болоно. Прибайкальска, Хэжэнгын, Түнхэнэй, Сэлэнгын, Зэдын аймагуудта киноаппаратуранууд илангаяа удаан саг соо хүдэлмэрилөөгүй байгаа. Кинокартинанууд имагтал колхозой центр дээгүүр харуулагдаад, малажалай холын фермэнүүд ба гүүртэнүүд дээгүүр кинопередвижкэнүүд ябанагүй. Энэ хадаа кинофикациин Управлениин хүтэлбэриин хангалтагүй байһан дээрэһээ болоно. Колхозно олохон клубуудай муу байдалда байһан дээрэһээнь үбэлэй үедэ колхознигуудта кино харуулха аргагүй байдаг: олонхи клубууд үбэлдэ муугаар бэлэдхээ, доторнь зохихо культурна түхеэрэлгэ байдаггүй юм гэжэ нүхэр Иваненко хэлэбэ.

ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **Хандажапова** ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эмхидхэлгэдэ республикын комсомолецуудай хэр зэргээр хабаадалсажа байһан тухай хэлээ.

—Республикын культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта 160 шахуу комсомолецууд хүдэлмэрилжэ байна,—гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Хэдэн мянгаад комсомолецууд тус эмхи зургаануудай эдэбхитэдынь болонхой. Зүгөөр, ажалшадай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие бүхы хэмжээгээр һайжаруулха тушаа өөһэдынгөө зорилгонуудые комсомольско организацинууд һайнаар бэелүүлнэ гэжэ хэлэжэ болохогүй. Хүдөө нютагуудтахи олохон клубууд хаалтатай байдаг, залуушуулай ургажа байгаа культурна эрилтэ хүсэд хангагданагүй. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгүүдые эрхилхэ управлени саарһан мэдээнүүдые суглуулаад лэ, хүдөө нютагуудта бодото хүдэлмэри һайнаар эмхидхэнэгүй. Культурно-гэгээрэлэй олохон хүдэлмэрилэгшэд тусхайта эрдэмгүй байна. Тэдэнэй һуралсалые эмхидхэхэ шухала.

Хүдөө ажахын пропагандын управлениин начальник нүхэр **Мададаев** республикын колхозуудта хүдөө ажахын пропагандые саашадаа үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ шухала байһан тухай хэлээ. Культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хүдөө ажахын эрдэмүүдые пропагандировалгада, хүдөө ажахын түрүүшүүлэй дүй дүршэлые дэлгэрүүлгэдэ анхарал багаар хандуулна гэжэ нүхэр Мададаев гэмдэглээ. Агрозоотехническэ гурбан жэлэй курсада колхознигуудые олоор хабаадуулха тушаа хүдэлмэри республика дотор муугаар ябуулагдана. Зүгөөр, нүхэр Мададаев энэ асуудалаар хүдөө ажахын пропагандын управлениин хүдэлмэриин дутуунууд тухай, мүн саашадаа ямар хэмжээ-ябуулгануудые бэелүүлхэ гэжэ байһан тухайгаа юушье хэлээгүй.

Хэлхээ холбооной управлениин начальник нүхэр **Семенец** хэблэл тараалгын асуудал дээрэ тогтожо хэлэһэн байна.

—Республикын городууд болон хүдөө нютагуудта газетэнүүд ба журналнуудые захижа абагшадай тоо жэлһээ жэл бүхэндэ олошоржо байна,—гэжэ нүхэр Семенец тэмдэглэбэ.— Тингэбэшье республика дотор хэблэл тараалга хангалтагүй байна. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, хүдөө нютагуудтахи почтын отделенинүүд хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Малажалай холын фермэнүүд ба гүүртэнүүд дээрэ ажаллажа байһан колхознигуудай дунда газетэ ба журналнуудые үргэнөөр тарааха тушаа хүдэлмэри огто ябуулагданагүй. Мүн хүдөө нютагуудта почто зөөлгэ ехэ хангалтагүй байна. Закаменай, Сэлэнгын, Мухаршэбэрэй, Байкало-Кударын, Түнхэнэй, Хэжэнгын аймагуудай олохон колхозуудта почтальоншье томилогдоодүй байһаар. Сомсоведүүд, колхозуудай түрүүлэгшэнэр энээн тушаа шухала хэмжээнүүдые абаха ёһотой.

Арадай творчествын байшангай директор нүхэр **Бажеев** культурно-гэгээрэлэй кадрнуудые бэлэдхэхэ шухала гэжэ тэмдэглэбэ. Аймагуудтахи культурын нэгэшье байшан мэргэжэл һайнтай хүтэлбэрилэгшөөр хангагдаадүй. Уранһайханай хүтэлбэрилэгшэд тон дутамаг байна. Эдэ кадрнуудые бэлэдхэхын тулада театрально-хүгжэмэй училищиин дэргэдэ тусхайта отделени нээхэ хэрэгтэй.

—Республикын хойто аймагууд—Баргажанай, Курумканай, Баунтын ба Хойто-Байгалай аймагууд уранһайханай самодеятельностиин республиканска харалгада хабаадуулагданагүй. Хүдөө нютагуудта уранһайханай самодеятельностиие үргэнөөр дэлгэрүүлхын тулада арадай творчествын байшан саашадаа шухала хэмжээнүүдые абаха байна,— гэжэ нүхэр Бажеев мэдүүлбэ.

Яруунын аймагай лекторскэ нэгэдэлэй хүтэлбэрилэгшэ нүхэр **Номтоев** колхозно тосхоной культурна байдалые эрид һайжаруулха шухала гэжэ хэлэбэ. Сельпогой магазинуудта уранһайханай ба политическэ номууд ехэ хомор байдаг. Мүн колхознигуудта, илангаяа малажалай холын фермэнүүд дээрэ ажаллажа байһан малшадта кино харуулга тон хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Бурят-монгол арад зоной дунда түрэлхи хэлэн дээрэнь лекционно пропаганда тон һулаар ябуулагдана. Тэрэшэлэн ород алфавит дээрэ зохёогдоһон үзэг бэшэгтэ бурят-монгол арад зониие һургаха тушаа хүдэлмэриие республикын гэгээрэлэй Министерство эмхидхэнэгүй гэжэ нүхэр Номтоев хэлэбэ.

Закаменай аймагай **«Первое Мая»** колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр **Цыбиков** колхозойнгоо культурна талаараа түргөөр ургаһан тухайда дэлгэрэнгыгээр хэлээ. Колхоз доторнь электростанци, радиоузел, хэдэн улаан булангууд, хүдөөгэй клуб, долоонжэлэй һургуули хүдэлмэрилнэ. Тингэбэшье, колхознигуудай дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ ехэ дутуунууд бии. Колхозуудта нүүдэл библиотекэ эмхидхэгдэнэгүй, шэнэ шэнэ һонин номууд колхозуудта ошоногүй. Аймагай центртэ ерэһэн шэнэ номууд тэндээл худалдагдаад дүүрэшэнэ гэжэ нүхэр Цыбиков тэмдэглэбэ.

«Бурят-Монгольская правда» газетын харюусалгата редактор нүхэр **Стегачев** республика дотор газетэ ба журналнуудые тараалгын хангалтагүй байһан тухай, мүн Бурмонгизай хүдэлмэриин дутуунууд тухай хэлээ. Бурмонгиз болбол естественно-научна пропагандын асуудалаар олониитэдэ зорюулагдаһан литературые олоор хэблэн гаргаха ёһотой. Тэрэшэлэн нүхэр Стегачев болбол аймагай газетэнүүдэй хүдэлмэри ба дутуунууд тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэһэн байха юм.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ нүхэр **Цыремпилон** культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэриин дутуунуудые тодорхойгоор элиршэлээд, тус дутуунуудые дары сагаа усадхажа, культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулха тушаа бодото зорилгонууд тухай хэлэһэн байна.

Культурын хүдэлмэрилэгшэдэй республиканска суглаанай делегадууд. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) Молчанов Евгений (Тарбагатай), Ганжурова Гама (Кяхта), Сивкова Пада (Прибайкальска аймаг), Бажеев Евгений (Зэдэ), Муравьев Георгий (Байкало-Кудара), Шагжитаров Буян (Бичура), Пименова Анна (Прибайкальска аймаг).

О. Зенкин фото.

„Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ уласхоорондын Сталинска шан олгогдоhонтой дашарамдуулан Го Мо-жогой хэhэн мэдүүлгэ

ПЕКИН, декабриин 24. (ТАСС). «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шан олгоhонтой дашарамдуулан, Хитадай наукануудай академиин президент, эб найрамдал хамгаалха ба американска агрессидэ эсэргүүсэн тэмсэхэ Хитадай арадай комитедэй түрүүлэгшэ Го Мо-жогой хэhэн мэдүүлгые Синьхуа агентство мүнөөдэр дамжуулhан ба центральна газетэнүүд толилhон байна. Го Мо-жо иигэжэ мэдүүлбэ: «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангууд Генералиссимус Сталинай 70 наhанай ойтой дашарамдуулан бии болгогдоhон ба дэлхэй дээрэ эгээн хүндэтэй шангууд гээшэ. 1951 он соо эдэ шангуудта хүртэhэн 6 хүнэй тоодо би байлсанаб. Энэ хадаа намда эгээн хүндэтэ хэрэг гээшэ. Энэ хүндэлэлэй иимэ ехэ байhан туладань би гүнзэгыгөөр баясанаб. Өөрынгөө хүдэлмэри тухай хэлэхэ болоо haa, иимэ дээдэ шагнал абахаар хүсэд хүрэхэ юм гэжэ тэрэнии тоолоногүйб. Энэ шагнал минии өөрымни габьяа бэшэ юм. Түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай сэсэн мэргэн хүтэлбэри доро арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэжэ байгаа бүхы хитад арад энэ ехэ шагналда хүртэбэ. Арадай революцида туйлаhан илалтаараа, американска агрессидэ эсэргүүсэхэ, Кореядэ туhаламжа үзүүлхэ хүдэлөөндэ туйлаhан илалтаараа, байгуулалтын хэрэгтэ туйлаhан илалтаараа хитад арад хадаа арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхэ ябадалда өөрынгөө оруулалта хэбэ. Би хадаа бүхы хитад арадта хамаатай энэ эгээн ехэ шагнал абаха этигэмжэтэ нюур лэ гээшэб. Энэ ехэ шагналаар зоригжуулагдаhан хитад арад түрүүлэгшэ Мао Цзе-дунай заабаринуудые дахан ябажа, продукци бүтээн гаргалгые ехэдхэхэ, алмалта хэхэ, мүн американска агрессидэ эсэргүүсэхын ба Кореядэ туhаламжа үзүүлхын түлөө хүдэлөө шангадхаха зорилгоор улам ехэ хүсэлэлгэ гаргаха ёhотсой. Энэ хадаа мүнөөдэр арадуудай хоорондохи эб найрамдал бэхижүүлхэ талаар манай гарта байгаа эгээн шухала зэбсэг мүн. Минии хүдэлмэриин үнэхөөр ехэ үрэ үгэхынь тула хүсэлэлгэеэ хоёр дахин ехэдхэхэб.

Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ агуу ехэ советскэ арад эгээн ехэ оруулалта хэбэ. Бүхы дэлхэйн ажалшадай сэсэн мэргэн вождь ба эб найрамдал хамгаалха хэрэгэй агуу ехэ хүтэлбэрилэгшэ Генералиссимус Сталинай хүтэлбэрилдэг Советскэ Союзай арад эб найрамдалай политикые батаар баримтална, творческо асари ехэ зориг бадаруулна. Тэрэ хадаа бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай бата түшэг тулгуури, дэлхэйн культурын хурса гэрэлтэ одон болоо. Советскэ Союзай хүгжэн мандажа байhан ябадал хадаа эб найрамдалай хэрэгэй илалтада хизааргүйгөөр этигэхэ этигэл бүхы дэлхэйн үнэн бодолто хүнүүдтэ түрүүлнэ. Тэдэнэр Советскэ Союз тээшэ баяр баясхалантайгаар харана, Советскэ Союзhаа hургаал абана. Советскэ арадай оюун бэлигтэ хүбүүд, басагал агуу ехэ Сталинай нэрээр нэрлэгдэhэн ехэ хүндэтэ шан абаха габьятай. Уласхоорондын Сталинска шангуудай дахинаа үгтэхэдэнь, энэ дээдэ хайрада советскэ бүри олон нүхэдэй хүртэхые хүсэнэб. Энэ хадаа минии хүсэл байхаhаа гадна, бүхы хитад арадай хүсэл, бүхы дэлхэйн эб найрамдалда дуратай арадуудай хүсэл мүн гэжэ найданаб.

СССР-эй ба Хитадай арадуудай хоорондын ахадүүгэй хани барисаатай байхые, тэдэнэй заха хизааргүйгөөр хүгжэн hалбархые хүсэнэб, олон олон жэлнүүдтэ элүүр мэндэ ажаhуухыень Генералиссимус Сталинда хүсэнэб».

„Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө“ уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ Икуо Ояма телеграмма эльгээбэ

ТОКИО, декабриин 22. (ТАСС). (Замдаа hаатаба). «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангые профессор Икуо Оямада олгоhон тухай мэдээсэлые токийска бүхы газетэнүүд толилбо. Зарим газетэнүүд энэ мэдээсэлые эли газартаа, томо гаршагтайгаар толилоо.

Декабриин 22-то Икуо Ояма «Арадуудай хоорондын эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» уласхоорондын Сталинска шангуудые олгохо Комитедтэ эльгээхэ иимэ удхатай телеграммые ТАСС-эй корреспондентдэ дамжуулан үгэбэ:

«Сталинска шанда хүртэhэндөө, энэ хүндэлэлые бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэ бусад хүнүүдтэй хубаалдажа шадаха байhандаа, ехэ баяртай байнаб. Гэбэшье, энэ шан гансахан намда өөртэмни үгтөө бэшэ юм. Империализмда эсэргүү 30 гаран жэл тэмсэhэн бүхы японско арадта энэ шан үгтөө гэжэ мэдэрхэдэ баяртай байна. Энэ шангаар зоригжуулагдаhан бидэнэр дай болюулхын түлөө улам ехэ хүсөөр тэмсэхэбди гэжэ үгэеэ үгэнэбди».

КОРЕЯДЭХИ СОБЫТИНУУД

АРАДАЙ АРМИИН ГЛАВНА КОМАНДОВАНИИН МЭДЭЭСЭЛ

ПХЕНЬЯН, декабриин 25. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай hайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, фронтын зарим участогууд дээрэ нютагай шанартай хамгаалалтын байлдаануудые хэжэ, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ хүнүүдэй ба техникын талаар гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа үргэлжэлhөөр гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

Үсэгэлдэр зүүн фронт дээрэ Арадай армиин артиллериин буудалгаар дайсанай 5 ехэ буу үгы хэгдээ. Дайсан хадаа Арадай армиин хамгаалалтын газарнуудые артиллереэр буудаhан байна.

ПХЕНЬЯН, декабриин 26. (ТАСС). Корейскэ Арадай армиин соединенинүүд Хитадай арадай hайндуратанай частьнуудтай нигта хани харилсаатай ябажа, урдада байhан газарнууд дээрэ хамгаалалтын байлдаануудые хэхэ зуураа, американо-английска интервентнүүдтэ ба лисынмановска сэрэгүүдтэ ехэ гээлтэ хоролтонуудые ушаруулжа үргэлжэлhөөр гэжэ Корейскэ Арадай-Демократическа Республикын Арадай армиин Главна командовани мүнөөдэр мэдээсэбэ.

„Советскэ туhаламжа хоёр арадай хоорондын хани барисаае улам бэхижүүлнэ“

РИМ, декабриин 25. (ТАСС). Үерhөө боложо хохидоhон Италиин хүн зондо советскэ арадай бэлэгүүдые абаашагша «Тимирязев» гэжэ советскэ пароходой ерэhэн тухай мэдээсэлнүүдые демократическа газетэнүүд эгээн эли газартаа толилбо. «Ород арадай туhаламжа», «Арадуудай хоорондын эб найрамдал ба хани барисаан», «Советскэ туhаламжа хоёр арадай хоорондын хани барисаае улам бэхижүүлнэ», «Тимирязевые» Генуяда угтаhан мартагдашагүй үдэр», «Бүхы итальянецуудта зорюулагдаhан эб найрамдалай послани» гэhэн гаршагуудтайгаар демократическа газетэнүүд советскэ делегадуудай ба Италиин ажалшадай, демократическа олониитын организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо болоhон уулзалга тухай тодорхой мэдээнүүдые толилоо. Советскэ делегадуудые угтаhан тухай, «Тимирязев» пароходой ашаае Генуэзскэ портдо буулгаhан тухай олон фотозурагуудые газетэнүүд толилоо. «Паэзе» газетын директор депутат Томазо Смит иигэжэ бэшэнэ: «Советскэ туhаламжа хадаа советскэ арадай харуулhан гүнзэгы талархалай ба ахадүүгэй хани барисаанай гэршэ мүн».

Ливиин бэеэ дааhан байдал соносхогдобо

ЛОНДОН, декабриин 25. (ТАСС). Рейтер агентствын мэдээсэhэнэй ёhоор, декабриин 24-дэ Ливиин бэеэ даанхай байдал соносхогдобо.

Ливиин бэеэ даанхай байдал соносхогдоhон ябадалые шэнжэлхэ зуураа, Рейтер агентствын корреспондент иигэжэ тэмдэглэнэ: «hүүлэй дайнда угаа шухала үүргэ дүүргэhэн Ливиин стратегическэ базанууд баруун гүрэнүүдэй мэдэлдэ үлэхэ байна».

Гадаадын, империалистическэ бүлэг тагнуулшадые Болгарида сүүдлэжэ эхилээ

СОФИЯ, декабриин 25. (ТАСС). Турецкэ, американска ба английска тагнуулай бүлэг шпионууд ба хоролон hүйдхэгшэдые софийска окружной сүүдтэ мүнөөдэр сүүдлэжэ эхилбэ. Гол сүүдлэгдэгшэд Иван Иванов, Янко Иванов, Тодор Георгиев, Степан Колоферов ба Георгий Пешев гэгшэд болоно.

Шпионууд ба хоролон hүйдхэгшэдэй хэрэг тушаа гэмнэлгын заключени соо иигэжэ хэлэгдэнэ: hүүлэй үедэ Турци хадаа агрессивнэ Атлантическа блогто оруулагдаhан байна, тус блогой түсэбүүдынь Болгариин Арадай Республикын бэеэ даанхай байдал ба территориальна бүтэн байха ябадалые усадхаха зорилготой юм. Уласхоорондын реакциин үгэ дууламгай зэбсэг болоhон турецкэ хархис бүлэг этэгээдүүд американска ба английска тагнуулшадтай нигта хани харилсаатай байна, тэдэнэр эхэ орондоо урбажа, Болгариhаа Турци зугадажа ошоhон нюурнуудые hургана, тагнуулай ба хоролон hүйдхэлгын даалгабари дүүргэхын тула тэдэниие зэбсэглэн, Болгари худар эльгээнэ.

Сүүдлэгдэгшэд хадаа Турци худар зугадаhан урбагшадай зэбсэгтэ заговорщигуудай организацида ороhон байгаа. тус организаци американо-английска тагнуулай органуудай сэхэ хүтэлбэри доро байдаг юм, контрреволюционно переворот хэжэ гадаадын сэрэгэй интервенциин туhаламжатайгаар Болгарида арадай засаг унагааха зорилго урдаа табиhан байна. Гэмнэгдэгшэ этэгээдүүдэй хорото ябуулгануудынь гэмнэлгын заключени соо бүрин харуулагдана.

Сүүд хадаа гэмнэгдэгшэдые асуужа эхилбэ.

Нүхэд И. Попова ба Е. Молчанова гэгшэд Улан-Удын шэлэй заводто үни удаан хүдэлмэрилжэ байна. Мүнөө тэдэнэр халаанайнгаа даалгабаринуудые хододоо улуугаар дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: стахановканууд И. Попова, Е. Молчанова хоёр ажаллажа байна.

Б. Баировай фото.

Пионернүүдэй Ордон үбэлэй каникулын үедэ

Улан-Удын пионернүүдэй Ордоной дэргэдэ олон кружогууд хүдэлмэрилжэ, тэдэнэй городой 1200 гаран пионернүүд hурагшад хабаадалсана. Тэндэ хореографическа, хүгжэмэй, драматическа, бальна танцын, ураар оёлгын, юннадуудай, радиодо дуралагшадай, спортивна болон бусад — хамта 24 кружогууд хүдэлмэрилнэ. Энэ жэлдэ электротехнигүүдэй, эдир киномеханигуудай ба хубсаhа эсхэгшэд болон оёдолшодой кружогууд хүдэлмэрилжэ эхилhэн байна.

Фото хэрэг шудалагшадай (хүтэлбэрилэгшэнь А. А. Пестерев), эдир киномеханигуудай (хүтэлбэрилэгшэнь Е. А. Климовских) ба уран оёлгын (хүтэлбэрилэгшэнь А. А. Егорова) кружогуудта олон хүн хабаадана.

Мүнөө пионернүүдэй Ордон үбэлэй каникулын үедэ хүүгэдэй амаралтые hайнаар эмхидхэлгэдэ, шэнэ жэлэй ёлко үнгэргэлгэдэ бэлэдхэжэ байна. Декабриин 31-дэ пионерскэ эдэбхитэдэй бал-маскарад болохо. 1952 оной январиин 1—2—3-най үдэрнүүдтэ городой hурагшадай шэнэ жэлэй ёлко эмхидхэгдэхэ байна.

Каникулын үедэ ехэ hонирхолтой хэмжээ-ябуулганууд үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Кружогуудта хабаадагшад городой музейнүүдые экскурсяар ошожо хараха, кино ба театрнуудта коллективнээр орохо юм. Хүдөөгэй пионерскэ дружинануудтай холбоо барисаа бэхижүүлхын, пионерскэ хүдэлмэриин дүй дүршэл халан абалсахын тула городой hургуулинуудай пионервожатанууд Сотниково тосхон ошохо. hурагшад болбол советскэ засагай жэлнүүдэй туршада түрэл городойнгоо шэнэжэн хүгжэhэн түүхэтэй танилсаха юм. Городой архитекторнүүд энээн тухай тэдэнэртэ хөөрэжэ үгэхэ байна. Мүн пионернүүд композитор Батуевтай, биологическа наукануудай кандидат Бакутинтай уулзаха юм. Пионернүүд болбол «Манай Эхэ орон» гэhэн темээр советскэ уранзохёолшодой зохёолнуудые эрхимээр уншалгын конкурс үнгэргэлгэдэ бэлэдхэжэ байна. Январиин 1-hээ 10 хүрэтэр городой hурагшадай шатарай чемпионат үнгэргэгдэхэнь.

Бал-маскарадта ба шэнэ жэлэй ёлкодо бэлэдхэлдэ пионернүүд, кружогуудай гэшүүд хабаадалсаха болонхой. Уран оёлгын, хубсаhа эсхэлгэ ба оёлгын кружогуудай гэшүүд костюмуудые бэлэдхэнэ, эдир авиамоделистнэр өөhэдынгөө моделнүүдые табижа харуулхань. Тэрэшэлэн элдэб нааданууд, аттракционууд эмхидхэгдэхэ байна.

Пионерскэ кабинет шэнэ жэлэй эрхим нааданхайнуудые мүлhөөрхэлгын конкурс соносхобо. Конкурсдо пионернүүдэй Ордоной кружогуудай гэшүүдhээ гадна, № 2, 3 ба 4 hургуулинуудай hурагшад хабаадаха байна.

Шэнэ жэлэй каникулда бэлэдхэлгэ ба үнгэргэлгын асуудалаар ахалагша пионервожатануудай семинар тус ордондо үнгэргэгдэбэ. Тэрэшэлэн пионерскэ дружинануудта hургуулинуудай үбэлэй каникулые эмхитэйгээр үнгэргэхэ нииитын хэмжээ-ябуулганууд хараалагдана.

КОММУНИСТИЧЕСКЭ БА ХҮДЭЛМЭРИШЭНЭЙ ПАРТИНУУДАЙ ДАЙШАЛХЫ ОТРЯДУУД УРГАЖА БА БҮХЭЖЭЖЭ БАЙНА

(«Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» гэhэн газетын хуудаhануудhаа).

Декабриин 14-дэ Бухарестдэ «Бата бэхи эб найрамдалай түлөө, арадай демократиин түлөө!» гэhэн газетын ээлжээтэ, 50 (162) номер хэблэгдэжэ гаргагдаа.

«Революционно hэргымжэтэй байлгые дээшэлүүлгэнь — коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудай тон шухала зорилгонуудай нэгэн мүн» гэhэн түрүү статья соогоо газетэ иигэжэ бэшэнэ: хосоржо байгаа капитализмын дэлхэй бүхы шэнэ, прогрессивнэ юумэндэ галзуугаар эсэргүүсэнэ, нэн түрүүн тэрэ хадаа коммунистическэ партинуудые өөрынгөө үхэлэй дайсан гэжэ, эб найрамдалай, демократиин ба социализмын түлөө тэмсэлдэ арад олониитые элсүүлэгшэ, эмхидхэгшэ ба зоригжуулагша гэжэ хараад, тэрээндэ эсэргүүтээр тэмсэнэ. Социализмын ба демократиин дайсад болбол үргэн ажалша олониитын дунда коммунистическэ партинуудай нүлөөе таhалхын тулада, тэдэнэй нэгэдэнги ба дайшалхы шадабаритай байhые hуларуулхын тула бүхы юумые: мэхэ гохо, хардалга гүрдэлгэ, гэтэжэ алалга ба судебнэ хэhээлтэнүүдые бараниинь хэнэ. Реакциин ашаглажа байдаг үлэмжэ харата муухай аргануудай нэгэниинь, коммунистическэ ба хүдэлмэришэдэй партинуудые hуларуулха гэhэн али бүхы hэдэлгын гол методүүдэй нэгэниинь хадаа тэдээн руу өөhэдынгөө шпионуудые ба хардагшадые ябуулдаг байhаниинь болоно.

Титовецуудай, уласхоорондын эдэ шпионууд ба хардагшадай туhаламжаар, американо-английска империалистнууд Югославие эб найрамдалай, демократиин ба социализмын лагерьhаа таhалжа шадаа гэжэ газетэ тэмдэглэнэ. Кочи Дзодзе, Райк, Костов ба американска империалистнуудай элишэлэн бута сохигдоhон энэ мэтын бусад агентнууд өөhэдынгөө арадта урбаха, тэдэниие Уолл-стридэй миллионернүүдэй богоолнууд болгохо гэжэ hэдэhэн байгаа. Чехословакиин компартида шурган орohон Сланскиие hая элишэлэн бута сохиhон ябадал уласхоорондын империализмда шэнэ ехэ сохилто болоо.

«Эдэ бүгэдэ хадаа, — гэжэ түрүү статья соонь тэмдэглэгдэнэ, — өөрынгөө hэргымжэтэй байлгые бүхы хэмжээгээр шангадхаха ба дээшэлүүлхэ зорилгые коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай үмэнэ шууд дэбжүүлнэ. Революционно ехэ hэргымжэтэй байлгань социализм ба демократиин түлөө, эб найрамдалай түлөө, американо-английска дай hүжэрөөгшэдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь коммунистическэ партинуудай тон шухала зэбсэг мүн. Дайсанай агентурын гэмтэ ааша hэдэлгэнүүдтэ эсэргүү шууд сэхэ ба хайра гамгүй тэмсэл, түмэр хатуу жаяг варшам, большевистскэ принципиальность ба hуларшагүй революционно дура зориг болбол бүхы коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудые империалистическэ агентурын үнэхөөрөө хүшэ хүрэшэгүй хэрэм болгохо шадабаритай байна».

Эб найрамдалай түлөө арадуудай хэжэ байгаа тэмсэл тухай олон оронуудhаа ороhон ехэ олон материалнууд, мүн «Египетскэ арадта эсэргүү английска империалистнуудай ябуулжа байгаа агрессивнэ ябуулганууд» гэhэн редакционно статья тус газетын түрүүшын полоса дээрэ тунхаглагдаа. Энэ статья дотор иигэжэ хэлэгдэнэ: «Империализм болбол Ойрын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудай национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе хүсөөр ба заналтануудаар үгы хэхээ оролдожо байна. Египедтэ үүдхэгдэhэн шуhата хардалганууд, Иранией экономическа талаар блокада хэлгэ, политическэ алалганууд — иимэ аргануудые империалистнууд өөhэдынгөө эзэрхэлгэ байлгахын тулада хэрэглэнэ. Конкурировалжа байгаа британска ба американска колонизаторнуудай хоорондохи зэрлиг тэмсэлынь национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе дарахаар тэдэнэй хамтадаа тэмсэхэдэнь hаад хэнэгүй. Жэшээнь, Тегерандахи США-гэй посол Гендерсон Иран ба Египет хоёрой хэлсээтэйгээр ябуулгаа хэхэ гэхэдэнь эсэргүүсэhэн байна. Гэбэшье, США-гэй ба Англиин империалистнууд өөhэдынгөө ябуулгануудаар Ойрын ба Дунда Зүүн зүгэй арадуудай нюдэндэ өөhэдыгөө имагтал эсэслэн бута сохино. Эдэ арадууд мүнөө өөhэдыгөө айлгуулхашьегүй, мэхэлүүлхэшьегүй гэжэ хүсэд шиидхэнхэй».

«Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай политикань — арадай демократиин байгуулалтын бата бэхи үндэhэ hуури мүн» гэhэн Румынска хүдэлмэришэнэй партиин ЦК-гэй секретарь И. Кишиневскиин ехэ статья тус номерто толилогдоо. Коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд болбол өөhэдынгөө политикые Ленин — Сталинай гениальна hургаал дээрэ үндэhэлжэ, нүхэр Сталинай саг үргэлжын туhаламжын ашаар, хүдэлмэришэн ангиин болон бүхы ажалшадай ажабайдалай интересүүдэй түлөө, тэдэнэй Эхэ ороной hалбаран хүгжэлтын түлөө тэмсэлые хүтэлбэрилхэдөө творческо үүсхэл харуулна.

Мүлжэгшэ ангинуудые ба тэдэнэй агентнуудые гүрэнэй хүтэлбэриhөө зайлуулаад, хүдэлмэришэн ангяар хүтэлбэрилэгдэхэ хүдэлмэришэн ангиин ба ажалша таряашадай союз байгуулаад, коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд болбол социалистическэ революцида арадай-демократическа революциин урган орохо ябадалые хангаа. «Капитализмhаа коммунизмда шэлжэн орохо ябадал айхабтар олон ба элдэб янзын политическэ формонуудые үгөөгүйдөө арганьгүй ааб даа, гэбэшье энэ зуура гол удхань зайлашагүй нэгэл: **пролетариадай диктатура** байха юм» гэhэн агуу ехэ Ленинэй гениальна уридшалан хэлээшэнь баталагдан гэршэлэгдээ. Тиимэ болохолоороо, арадай демократиин оронууд социалистическэ шэнэдхэн байгуулгануудай үедэ ороо, тэдэнь амжалтатайгаар хүгжэжэ байна. Арадай демократиин оронуудай ажалшад өөhэдынгөө ажахые түсэбэй ёhоор хүгжөөхэ зуураа, социализмын экономическа үндэhэ hууринуудые байгуулжа ороо.

«Арад зонтой нигта холбоотой коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинууд, — гэжэ автор тобшололдоо заана, — сүлөөлэгдэhэн арадуудые социализмын илалтын түлөө тэмсэлдэ толгойлно. Марксистско-ленинскэ hургаалые хүтэлбэри болгожо, ВКП(б)-гэй дүй дүршэлые творческо ёhоор ашаглажа, тэдэнэр пролетарска интернационализмын принципүүдтэ эсэстээ хүрэтэр үнэн сэхэ байна. Энэ политика хадаа коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудта үргэн арад зоной зүгhөө гүнзэгы ехэ этигэлтэй байhанай, эб найрамдал ба социализмые эдэбхитэйгээр хамгаалха замаар, ажалша хүн түрэлтэнэй агуу ехэ багшанар Маркс, Энгельс, Ленин, Сталинай зааhан замаар коммунистическэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хойноhоо тэдэнэй хэлбэришэгүй дахан ябаха гэжэ шиидэнги байhанай эшэ үндэhэ мүн».

«Французска компарти таряашадай интересүүдэй түлөө тэмсэнэ» гэhэн Французска коммунистическэ партиин секретарь Жак Дюкло гэгшын статья тус номерто тунхаглагдаа. Франци дахин оккупировалагдаа: шэнэ оккупантнууд — американецууд юм, тэдэнэр илангаяа Жиронда ба Доодо Шаранта гэжэ департаментнуудта гэртээ байhан шэнгеэр түбхинөө, зэбсэг ба боеприпасуудай байха складуудые барихын тулада гү, али манай ороной баялигуудые булимтаран абахын тулада таряашадые газар дээрэhээнь намнана гэжэ автор заана. Иранда Англи ямараар хандаhаб, тэрээн шэнгеэр лэ Францида хандахые американецууд хүсэнэ. Теэд французуудшье, мүн иранецуудшье иимэ хандалгада мэдэлээ үгэхэ дурагүй байна. Жэшээнь, Ло ба Гаронна гэжэ департаментын таряашадай ургажа байгаа эсэргүүсэлгэтэ хүдэлөөниинь энээн тухай гэршэлнэ.

Аграрна асуудал тушаа Францин Компартиин дэбжүүлhэн эрилтэнүүдые автор найруулан бэшэнэ. «Газар хадаа тэрэниие элдүүрилдэг хүнүүдтэ хамаатай байхын түлөө манай парти байна, — гэжэ Ж. Дюкло бэшэнэ. Ороной этигэмжын ашаар общественнэ хэрэгүүдые хүтэлбэрилжэ шадаха болоод байхадаа бэелүүлхэ байhан программаа бидэнэр хэдышье нюунагүйбди.

Энэ программын гол заабаринуудынь удаадахи ёhоор найруулагдажа болохо юм гэбэл: 1. Хото бүлэнэрэйнгөө гэшүүдтэй хамта газараа элдүүрилжэ байhан жэжэ ба дунда зэргын ээдтэ, мүн уг залгамжалан абахадаа гүрэндэ ямаршье түлбэри түлэхэгүй байhан тэдэнэй үхибүүдтэ, хэрбээ уг залгамжалан абаhан газараа элдүүрилжэ үргэлжэлhөөр байгаа hаань, зөөри эдлэхэ эрхыень хангалга ба хамгаалга. 2. Өөртөө хамаатай байhан газараа хэзээшье элдүүрилдэггүй помещигүүдые ба томо газарээзэлэгшэд-паразидуудые түлбэригүйгөөр экспроприацилга. Тэдэнэй газарынь арендаторнуудта, испольщигуудта ба хүдөө ажахын хүдэлмэришэдтэ түлбэригүйгөөр үгтэхэ, харин заримaниинь мүн газар багатай байhан газарай жэжэ ээдтэ үгтэхэ юм. 3. Өөhэдөө газараа элдүүрилдэггүйшье hаань, помещигүүдэй ба томо газарээзэлэгшэдэй зэргэдэ хабаадуулагдажа шадагдахагүй байhан тиимэ газарээзэлэгшэдтэ хамаатай бусад газарынь аграрна реформын Национальна фондоор зохихо түлбэритэйгөөр худалдан абтаад, газараа элдүүрилжэ байhан таряашадай хото бүлэнэртэ үгтэхэ юм».

Харюусалгата редактор Б. А. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7.85, отв. секретаря—3.23. Отделов: партийной жизни, культуры и быта— 4.52, сельскохозяйственного и промышленности—6.84, мест. информации и писем—6.84. Для междугородных переговоров 16.

Н—03755. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10,000.